

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE  
NÁRODOHOSPODÁRSKA FAKULTA  
UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE  
PRÁVNICKÁ FAKULTA**

**Evidenčné číslo: 101002/B/2022/36124048428379396**

**LEGALIZÁCIA PRÍJMOV Z TRESTNEJ ČINNOSTI**

**A**

**OPATRENIA NA JEJ PREDCHÁDZANIE**

Bakalárska práca

**2022**

**Marek JANČEK**

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE  
NÁRODOHOSPODÁRSKA FAKULTA  
UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE  
PRÁVNICKÁ FAKULTA**

**LEGALIZÁCIA PRÍJMOV Z TRESTNEJ ČINNOSTI  
A  
OPATRENIA NA JEJ PRECHÁDZANIE**

Bakalárska práca

**Študijný program:** Ekológia a právo  
**Študijný odbor:** EKONOMIA A MANAŽMENT  
PRÁVO  
**Školiace pracovisko:** Katedra trestného práva, kriminológie a kriminalistiky  
Právnická fakulta  
**Vedúci bakalárskej práce:** doc. JUDr. Marek Kordík, LL.M., PhD.



## **Čestné vyhlásenie**

Čestne vyhlasujem, že bakalársku prácu Legalizácia príjmov z trestnej činnosti a opatrenia na jej predchádzanie som vypracoval samostatne, na základe preštudovanej literatúry uvedenej v zozname použitej literatúry pod vedením môjho školiteľa. Rovnako tak vyhlasujem, že predmetná práca v tlačenej verzii sa zhoduje s jej elektronickou verziou.

V Demandiciach, dňa 14.05. 2022

.....

(podpis autora)

## **Pod'akovanie**

Týmto by som chcel poďakovať školiteľovi mojej bakalárskej práce doc. JUDr. Marekovi Kordíkovi, LL.M., PhD. za jeho odborné vedenie, metodickú pomoc a cenné rady, ktoré mi poskytol pri jej vypracovávaní.

## **Abstrakt:**

Janček, M.: Legalizácia príjmov z trestnej činnosti a opatrenia na jej predchádzanie. (Bakalárska práca). Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta, Katedra trestného práva, kriminológie a kriminalistiky. Školiteľ: doc. JUDr. Marek Kordík, LL.M., PhD. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta, 2022. 53 strán.

Hlavnou témou tejto práce je legalizácia príjmov z trestnej činnosti v rámci, ktorej sa dôraz kladie na opatrenia, ktorými je možné takejto spoločensky nežiaducej činnosti predchádzať. V rámci jednotlivých kapitol je pritom nutné poukázať na vývoj právnej úpravy, ktorý je v podmienkach SR v danej oblasti značne dynamický. Vzhľadom na to, že legalizácia príjmov z trestnej činnosti je problémom, ktorý ohrozuje stabilitu globálneho finančného systému, normy upravujúce povinnosti pri boji s takouto činnosťou sú obsiahnuté aj v značnom množstve medzinárodných dokumentov, resp. aktov Európskej únie, čo prispieva k jednotnému postupu štátov.

Bližšie sa budeme venovať jednotlivým opatreniam, ktoré sú obsiahnuté v zákone č. 297/2008 o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti. Obsah tejto práce pojednáva najmä o prevenčných mechanizmoch ako sú starostlivosť povinných osôb vo vzťahu ku klientom, zisťovanie a ohlasovanie neobvyklých obchodných operácií alebo povinnosť vypracovania programu vlastnej činnosti, či sankciám za nedodržanie týchto povinností. Pre lepšie pochopenie uvedeného je nevyhnutné definovať niektoré pojmy a bližšie priblížiť, čo vlastne legalizácia príjmov z trestnej činnosti je.

Podstatou práce ale zostáva podať ucelený obraz nástrojov, ktoré má štát k dispozícii k predchádzaniu legalizácie príjmov z trestnej činnosti, pričom sa snaha autora upiera aj na vyvodenie možných zlepšení.

**Kľúčové slová:** legalizácia príjmov z trestnej činnosti, opatrenia na predchádzanie, zákon o ochrane pred legalizáciou príjmov, neobvyklá obchodná operácia, finančná spravodajská jednotka

## **Abstract:**

Janček, M.: Money laundering and its preventive measures. (Bachelor thesis). Comenius University in Bratislava, Faculty of Law, Department of Criminal Law, Criminology and Criminalistics. Supervisor: doc. JUDr. Marek Kordík, LL.M., PhD. Bratislava: Comenius University in Bratislava, Faculty of Law, 2022. 53 pages.

The main topic of this work is the legalization of proceeds from crime, in which the emphasis is on measures that can prevent such socially undesirable activities. The main topic of this work is the legalization of proceeds from crime, in which the emphasis is on measures that can prevent such socially undesirable activities. Given that money laundering is a problem that threatens the stability of the global financial system, standards governing the obligations to combat such activity are also contained in a large number of international documents such as the legislation of the European Union, which contributes to a unified approach of states.

We will take a closer look at the individual measures contained in Act no. 297/2008 on protection against money laundering. The content of this work considers mainly prevention mechanisms such as the duty of care of obliged persons in relation to clients, detection and reporting of unusual business operations or the obligation to develop a program of their own activities or sanctions for non-compliance with these obligations. To better comprehend the content mentioned above, it is necessary to define some terms and to explain in more detail what money laundering is.

However, the essence of this work remains to provide a comprehensive picture of the tools that the state has at its disposal to prevent money laundering, while the author's efforts are also focused on deriving possible improvements.

Keywords: money laundering, prevention measures, law on protection against money laundering, unusual business transaction, Financial Intelligence Unit

## Predhovor

Téma legalizácie príjmov z trestnej činnosti rezonuje v spoločnosti pomerne frekventovane. Mnoho z nás pri pozeraní filmov, TV seriálov alebo pri sledovaní, resp. čítaní správ narazí z času na čas na pojmy ako pranie špinavých peňazí alebo v jeho pôvodnom znení - money laundering. Táto oblasť legalizácie príjmov z trestnej činnosti predstavuje komplexnú problematiku, ktorej mnohí autori venujú celé knihy a monografie. V rámci nami skúmanej témy sa snažíme priblížiť opatrenia, ktorými sa má docieľiť predchádzanie tejto spoločensky nebezpečnej činnosti.

To, čo viedlo mňa, ako autora tejto práce k výberu danej témy, bola najmä skutočnosť, že ako študent druhého ročníka som sa zúčastnil na spracovaní témy zaist'ovania majetku pochádzajúceho z trestnej činnosti v rámci študentskej vedeckej a odbornej činnosti. Práve táto skúsenosť, pri ktorej som mal možnosť sa oboznámiť s dokumentmi ako Správa expertnej skupiny MONEYVAL z 5. kola hodnotenia opatrení v boji proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu alebo Národným hodnotením rizika legalizácie príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu nakoniec viedla k tomu, že som mal záujem ďalej prehľbovať svoje znalosti v predmetnej oblasti.

V súčasnosti je legalizácia príjmov z trestnej činnosti ako integrálna súčasť každej organizovanej kriminality do značnej miery chápaná a popísaná zahraničnými aj našimi domácimi expertmi. Jej špecifickosť však tkvie v tom, že sa neustále vyvíja a zdokonaľuje. Z toho dôvodu je ustavične nutné reflektovať na jej aktuálny stav a prispôbovať tomu aj opatrenia na jej predchádzanie.

Práca je určená najmä na akademickú diskusiu, no jej praktické využitie vidím aj vo vzťahu k povinným osobám, ktoré majú zákonnú povinnosť aplikovať opatrenia na prechádzanie legalizácie príjmov, keďže jej obsahom je taxatívny výpočet týchto opatrení obsiahnutých v platnej právnej úprave. Text tejto práce im môže slúžiť ako základná príručka povinností, na ktoré pri svojej podnikateľskej činnosti nemôžu zabudnúť. V neposlednom rade môže slúžiť aj ako materiál pre širšiu verejnosť, v ktorom je zhrnutá podstata toho, ako funguje systém boja proti legalizácii príjmov v podmienkach SR. V tom vidím aj hlavný prínos tejto práce, keďže na jednom ucelenom mieste môže čitateľ nájsť komplexný prehľad opatrení, ich postupný vývoj, ale aj hodnotenie ich efektívnosti v praktickej rovine, pričom sa dôraz kladie aj na vysvetlenie jednotlivých súvislostí medzi opatreniami.



Pri písaní tejto práce som ako autor využil viacero metód, ktoré sa v rámci textu práce kombinujú. Jednak išlo o analýzu problematiky, pri ktorej som z množstva odborných zdrojov vyberal tie najrelevantnejšie pre danú tému. Taktiež komparácia ako postup, pri ktorom som porovnával súčasnú a predchádzajúcu právnu úpravu a na danom základe vyvodzoval zmeny v priebehu času. Pri písaní práce som využíval aj vlastné skúsenosti, ktoré som nazbieral pri práci v advokátskej kancelárii, kde som sa stretol s reálnymi prípadmi využívania opatrení v praxi. S tým súvisí aj pomoc Finančnej spravodajskej jednotky, ktorá mi poskytla niekoľko informácií, ktoré boli v teoretickej rovine sporné. Ako najväčšiu pomoc však musím vyzdvihnúť cenné rady a vysvetlenia môjho školiteľa doc. JUDr. Mareka Kordíka, LL.M., PhD.

## **Zoznam použitých skratiek**

|                  |                                                                                                                                                                 |
|------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>AML zákon</b> | Zákon č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov |
| <b>CDD</b>       | Customer due diligence                                                                                                                                          |
| <b>DNFBP</b>     | Vybrané nefinančné subjekty a profesie                                                                                                                          |
| <b>EMPACT</b>    | European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats                                                                                                    |
| <b>EU</b>        | Európska únia                                                                                                                                                   |
| <b>FATF</b>      | The Financial Action Task Force                                                                                                                                 |
| <b>FSJ</b>       | Finančná spravodajská jednotka                                                                                                                                  |
| <b>HDP</b>       | Hrubý domáci produkt                                                                                                                                            |
| <b>ICIJ</b>      | International consortium of investigative journalists                                                                                                           |
| <b>KUV</b>       | Konečný užívateľ výhod                                                                                                                                          |
| <b>KYC</b>       | Know your client                                                                                                                                                |
| <b>NBS</b>       | Národná banka Slovenska                                                                                                                                         |
| <b>NOO</b>       | Neobvyklá obchodná operácia                                                                                                                                     |
| <b>OČTK</b>      | Orgány činné v trestnom konaní                                                                                                                                  |
| <b>PEP</b>       | Politicky exponovaná osoba                                                                                                                                      |
| <b>PZ</b>        | Policajný zbor                                                                                                                                                  |
| <b>TČ</b>        | Trestný čin                                                                                                                                                     |
| <b>TZ</b>        | Zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov                                                                                              |
| <b>UNODC</b>     | United Nations Office on Drugs and Crime                                                                                                                        |
| <b>MV SR</b>     | Ministerstvo vnútra                                                                                                                                             |
| <b>EBA</b>       | European banking authority                                                                                                                                      |

## **OBSAH**

|                                                                                                          |           |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>ÚVOD .....</b>                                                                                        | <b>13</b> |
| <b>1. Pojem legalizácia príjmov z trestnej činnosti, jej etapy a opatrenia na jej prechádzanie .....</b> | <b>15</b> |
| 1.1 Vymedzenie pojmu legalizácia príjmov .....                                                           | 15        |
| 1.1.2 Legalizácia príjmov vs. pranie špinavých peňazí .....                                              | 16        |
| 1.2 Etapy legalizácie príjmov .....                                                                      | 17        |
| 1.2.1 Umiestnenie (Placing).....                                                                         | 17        |
| 1.2.2 Rozvrstvenie (Layering) .....                                                                      | 18        |
| 1.2.3 Integrácia (Integration) .....                                                                     | 18        |
| 1.3 Opatrenia na predchádzanie legalizácie príjmov .....                                                 | 18        |
| <b>2. Druhy subjektov pri prechádzaní legalizácie príjmov .....</b>                                      | <b>19</b> |
| 2.1 Povinná osoba.....                                                                                   | 19        |
| 2.2 Klient .....                                                                                         | 21        |
| 2.3 Konečný užívateľ výhod.....                                                                          | 21        |
| 2.4 Politicky exponovaná osoba .....                                                                     | 22        |
| <b>3. Opatrenia spojené s NOO .....</b>                                                                  | <b>22</b> |
| 3.1 Program vlastnej činnosti povinnej osoby.....                                                        | 22        |
| 3.2 NOO.....                                                                                             | 25        |
| 3.2.1 Charakteristika .....                                                                              | 25        |
| 3.2.2 Zisťovanie NOO .....                                                                               | 26        |
| 3.2.3 Ohlasovanie NOO .....                                                                              | 28        |
| 3.2.3.1 Osobitné ustanovenia o advokátoch, notároch, audítoroch, účtovníkoch a daňových poradcov.....    | 29        |
| 3.2.4 Zdržanie NOO.....                                                                                  | 31        |
| <b>4. Starostlivosť povinných osôb vo vzťahu ku klientom .....</b>                                       | <b>32</b> |
| 4.1 Základná starostlivosť .....                                                                         | 33        |
| 4.1.1 Identifikácia a jej overenie klienta .....                                                         | 34        |
| 4.1.1.1 Identifikácia a overenie face-to-face .....                                                      | 35        |
| 4.1.1.2 Identifikácia a overenie na diaľku.....                                                          | 35        |
| 4.1.1.3 Identifikácia a overenie tretími stranami.....                                                   | 36        |
| 4.1.1.4 Identifikácia a overenie KUV .....                                                               | 36        |
| 4.1.2 PEP ako KUV .....                                                                                  | 38        |
| 4.2 Zvýšená starostlivosť.....                                                                           | 38        |
| 4.2.1 Fyzická neprítomnosť klienta .....                                                                 | 39        |

|                                                                                   |           |
|-----------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| 4.2.2 Obchodný vzťah s PEP .....                                                  | 40        |
| 4.2.3 Korešpondenčné vzťahy .....                                                 | 41        |
| 4.3 Zjednodušená starostlivosť .....                                              | 42        |
| <b>5. Ďalšie potenciálne opatrenia na predchádzanie legalizácie príjmov .....</b> | <b>43</b> |
| 5.1 Centrálny register účtov.....                                                 | 43        |
| 5.2 Sankcie.....                                                                  | 44        |
| <b>Záver .....</b>                                                                | <b>47</b> |
| <b>Zoznam použitej literatúry: .....</b>                                          | <b>49</b> |

## ÚVOD

Liberalizačné tendencie a zároveň oslabenie moci štátnych autorít koncom 80. rokov 20. storočia viedli takmer v celom bývalom východnom bloku k destabilizácii a následnej prudkej spoločenskej a politickej premene. V našich podmienkach, po udalostiach z novembra roku 1989 nazývaných ako Nežná revolúcia, došlo rovnako tak k zásadným zmenám. Prechod z centrálne riadeného hospodárstva na trhovú (*de facto* zmiešanú) ekonomiku, ale taktiež demokratizácia politického a spoločenského života. Tieto zmeny boli mimo iné sprevádzané aj radom nevyhnutných opatrení, medzi ktoré môžeme zaradiť napr. vznik novej daňovej sústavy, liberalizáciu obchodu, privatizáciu štátneho majetku, nárast novovznikajúcich podnikateľských subjektov a mnoho ďalších.<sup>1</sup>

Na druhej strane liberalizácia zákonite vytvára priestor aj na zneužitie novovznikajúceho finančného systému. Tak ako mnohé pozitíva zo západných krajín, tak aj ich negatívne javy sa postupne začali dostávať rovnako k nám. Nerozvinutá legislatíva a nedostatočná znalosť nových hrozieb vytvorili perfektné podhubie pre rôzne druhy organizovanej kriminality, ktoré si veľmi rýchlo dokázali nájsť svoj operačný priestor, pričom sa ako sprievodný jav objavuje práve pranie špinavých peňazí. Jedným z hlavných faktorov, ktorý toto umožnil bol fakt, že až do októbra roku 1995 nebola prijatá norma, ktorá by systémovo a cielene riešila opatrenia v tejto oblasti.<sup>2</sup>

Fenomén legalizácie príjmov z trestnej činnosti (laicky nazývanej aj pranie špinavých peňazí) je v dnešnom svete integrálnou súčasťou organizovanej kriminality. Zločinecké skupiny, ktoré sofistikovanou formou páchania trestnej činnosti generujú obrovské zisky, musia takto nadobudnuté príjmy zlegalizovať, teda dostať do legálnej ekonomiky. Tým sa chápe najmä zastretie nelegálneho pôvodu takto získaných prostriedkov s cieľom vzbudenie dojmu zákonnosti a legálnosti. Bez procesu legalizácie by zločinci neboli schopní v plnej miere využívať výsledok svojej trestnej činnosti. Z toho dôvodu legalizácia príjmov predstavuje pre takéto osoby kľúčovú činnosť.<sup>3</sup>

---

<sup>1</sup> STIERANKA, J. *Pranie špinavých peňazí a boj proti nemu*. Bratislava: EPOS, 1999. 240 s. ISBN 80-8057-004-3, s. 2.

<sup>2</sup> STIERANKA, J. a kol. *Legalizácia príjmov z trestnej činnosti a financovanie terorizmu: Právna a inštitucionálna ochrana v Slovenskej republike*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2018. 193 s. ISBN 978-80-8168-912-3, s. 75-76.

<sup>3</sup> Tamže, s. 8.

Štáty si sú tejto skutočnosti vedomé a vynakladajú značné úsilie na boj a predchádzanie aktivitám spojeným s legalizáciou príjmov z trestnej činnosti. Aj napriek tomu však UNODC odhaduje, že ročný objem legalizovaných príjmov sa pohybuje v rozpätí 2–5% svetového HDP, čo predstavuje astronomickú výšku - až možných 1,87 bilióna eur.<sup>4</sup> Preto aj EU v rámci politiky EMPACT na roky 2022-2025 ako jednu z priorít vytýčila boj v oblasti „Criminal Finances, Money Laundering and Asset Recovery“.<sup>5</sup> Podobnú deklaráciu v podmienkach SR predstavuje uznesenie vlády SR č. 207 zo 7. mája 2019 k Akčnému plánu boja proti legalizácii príjmov z trestnej činnosti, financovaniu terorizmu a financovaniu rozširovania zbraní hromadného ničenia na obdobie rokov 2019 – 2022.

Aj napriek podobným snahám vládnych autorít trvajúcim už desaťročia sa zločineckým skupinám darí zneužívať finančné systémy aj veľmi vyspelých krajín. Dôkazom posledných rokov sú napr. prípady bánk, ktoré sa mali dopustiť napomáhania pri legalizácii príjmov ako najväčšia európska banka HSBC<sup>6</sup>, dcérska firma holandskej banky Rabobank<sup>7</sup> alebo aj veľké bankové dómy ako JPMorgan, Deutsche Bank alebo Standard Chartered Bank<sup>8</sup>. Tento zoznam by mohol pokračovať azda donekonečna.

Dnešný globalizovaný svet zapríčiňuje, že bez spoločne koordinovaného medzinárodného úsilia nebude možný efektívny a účinný boj proti týmto aktivitám. Výsledkom takýchto snáh s medzinárodným dopadom sú medzivládne organizácie ako Financial Action Task Force (FATF), ktorá sa snaží presadiť do národných legislatív potrebné zmeny.<sup>9</sup> Ďalej Egmont Group, ktorá združuje 167 finančných spravodajských jednotiek na celom svete za účelom vymieňania si informácií a zapojenia sa do medzinárodnej spolupráce.<sup>10</sup> SR ako platný člen medzinárodného spoločenstva sa zaviazala k spoločnému úsiliu a reflektuje na legislatívne zmeny prichádzajúce najmä z EU vo forme sekundárnych aktov - smerníc.

---

<sup>4</sup> EUROPOL. *Money Laundering* [online]. [cit. 2022-01-15]. Dostupné na: <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-statistics/crime-areas/economic-crime/money-laundering>

<sup>5</sup> EUROPOL. *EU Policy Cycle - EMPACT* [online]. 2021. [cit. 2022-01-21]. Dostupné na: <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/eu-policy-cycle-empact>

<sup>6</sup> iDNES.cz. *HSBC se přiznala k praní špinavých peněz. Banka zaplatí pokutu* [online]. 2012. [cit. 2022-01-17]. Dostupné na: [https://www.idnes.cz/ekonomika/zahranicni/hsbc-se-priznala-k-prani-spinavych-penez.A121211\\_082317\\_eko-zahranicni\\_fih](https://www.idnes.cz/ekonomika/zahranicni/hsbc-se-priznala-k-prani-spinavych-penez.A121211_082317_eko-zahranicni_fih)

<sup>7</sup> Banky.sk. *Pranie špinavých peňazí* [online]. 2018. [cit. 2022-02-08]. Dostupné na: <https://banky.sk/pranie-spinavych-penazi/>

<sup>8</sup> ICIJ. *Global banks defy U.S. crackdowns by serving oligarchs, criminals and terrorists* [online]. 2020. [cit. 2022-01-17]. Dostupné na: <https://www.icij.org/investigations/fincen-files/global-banks-defy-u-s-crackdowns-by-serving-oligarchs-criminals-and-terrorists/>

<sup>9</sup> FAFT. *Who we are* [online]. [cit. 2022-01-17]. Dostupné na: <https://www.fatf-gafi.org/about/whoweare/>

<sup>10</sup> MV SR. *Egmont Group* [online]. 2021. [cit. 2022-02-08]. Dostupné na: [https://www.minv.sk/?Egmont\\_Group-1](https://www.minv.sk/?Egmont_Group-1)

Snaha sa teda uprieť nedá, no aj napriek uvedenému platí, že podľa správ ako Basel AML Index 2021 sa situácia z roka na rok zhoršuje.<sup>11</sup> Dôležitosť tejto témy možno vidieť aj na skutočnosti, že v podmienkach SR je ako povinných osôb odhadovaných až možných 548 000 subjektov, pričom toto číslo môže byť ešte omnoho vyššie.<sup>12</sup> Aj pre tieto dôvody bolo cieľom našej práce bližšie analyzovať jednotlivé inštitúty a opatrenia, ktoré majú v našich podmienkach zaistiť predchádzanie a odhaľovanie legalizácie príjmov z trestnej činnosti, snahu nájsť možnosti ich zlepšenia.

## **1. Pojem legalizácia príjmov z trestnej činnosti, jej etapy a opatrenia na jej prechádzanie**

Zločinecké skupiny si nikdy nevystačia s tým, čo majú, ale práve naopak, chcú sa stále rozrastať. To by pre nich ale nebolo možné, ak by finančné zisky znova „nereinvestovali“ do rozširovania svojich aktivít. Fenomén legalizácie príjmov z trestnej činnosti (ďalej len „legalizácia príjmov“) je v súčasnosti neodmysliteľným sprievodným javom organizovanej kriminality. Nato, aby sa mohlo bojovať proti samotnému organizovanému zločinu, je nutné zaoberať sa zdrojom jeho financovania. Z uvedených dôvodov je preto dôležité správne chápanie, čo vlastne legalizácia príjmov je a v akých etapách prebieha, aby bolo možné následne zaviesť účinné opatrenia na jej zamedzenie.

### **1.1 Vymedzenie pojmu legalizácia príjmov**

V úvode práce považujeme za dôležité zdôrazniť, že legalizácia príjmov predstavuje v podmienkach slovenského právneho poriadku termín, ktorý je možné chápať v dvoch rovinách. Prvým je trestnoprávna rovina, v rámci ktorej sa pod označením legalizácia príjmu chápe skutková podstata TČ definovaného v § 233 Trestného zákona. Radi by sme na tomto mieste upozornili, že v dôsledku legislatívnych zmien, konkrétne prijatím zákona č. 312/2020 Z. z. o výkone rozhodnutia o zaistení majetku a správe zaisteného majetku a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o zaistení majetku“), došlo ku zmene názvu daného TČ na legalizácia výnosu z trestnej činnosti (ďalej len „legalizácia výnosu“).<sup>13</sup>

---

<sup>11</sup> Basel Institute on Governance. *Basel AML Index 2021: 10th Public Edition Ranking money laundering and terrorist financing risks around the world* [online]. 2021. [cit. 2022-01-19]. Dostupné na: [//baselgovernance.org/sites/default/files/2021-09/Basel\\_AML\\_Index\\_2021\\_10th%20Edition.pdf](https://baselgovernance.org/sites/default/files/2021-09/Basel_AML_Index_2021_10th%20Edition.pdf)

<sup>12</sup> Právne noviny. *Zákon o praní špinavých peňazí sa týka viac ako pol milióna firiem* [online]. 2018. [cit. 2022-02-15]. Dostupné na: <https://www.pravnenoviny.sk/zakon-o-prani-spinavych-penazi-sa-tyka-viac-ako-pol-miliona-firiem>

<sup>13</sup> Dôvodom, pre ktorý dochádza k takejto zmene je: „v nadväznosti na zavedenie legálnej definície výnosu v Trestnom zákone, ktorou zároveň dochádza aj k zmene zaužívanej terminológie vo vzťahu k pojmu „legalizácia

Základná právna úprava regulujúca trestnú rovinu legalizácie príjmov je teda obsiahnutá v kódexoch trestného práva a jej úlohou je riadny postih v zmysle vyvedenia trestnoprávnej zodpovednosti za tento druh kriminálnej aktivity.

Druhou rovinou, ktorej problematika je predmetom tejto práce, je tzv. netrestná úprava legalizácie príjmov. Právna úprava sa pri nej zameriava na úpravu práv a povinností pri predchádzaní a odhaľovaní legalizácie príjmov, pričom základným právnym predpisom na vnútroštátnej úrovni je zákon č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „AML zákon“). Je pritom nutné poznamenať, že sa jedná o právny predpis, ktorý je formovaný najmä úniijným právom, a to v oblasti harmonizácie právnych úprav členských štátov EÚ. Ďalej sme sa teda v tejto práci zameriavali na úpravu legalizácie príjmov z pohľadu netrestného, kde obsahom pojmu je primárne úprava predchádzania a odhaľovania tejto spoločensky negatívnej aktivity.

### 1.1.2 Legalizácia príjmov vs. pranie špinavých peňazí

U laickej verejnosti ale aj v rámci odbornej diskusie dochádza často k používaniu, resp. zamieňaniu pojmov legalizácia príjmov a pranie špinavých peňazí. Deje sa to však mnohokrát bez hlbšej znalosti intuitívne, a preto by sme na tomto mieste radi ozrejmili vzájomný vzťah predmetných pojmov. Pri hľadaní odpovede na otázku, či pojmy legalizácia príjmov a pranie špinavých peňazí sú vo vzťahu synonymickom alebo jeden pojem je širší, resp. užší alebo ktorý sa má použiť v akom kontexte, je nutné chápať genézu ich vývoja. Historicky sa ako prvý používal pojem pranie špinavých peňazí (z anglického „money laundering“). Aj keď samotný výraz pranie špinavých peňazí bol prvýkrát použitý až v článkoch The Guardian v súvislosti s aférou Watergate.<sup>14</sup> Pranie špinavých peňazí sa spájalo najmä s drogovou trestnou činnosťou, kedy výraz špinavé mal označovať, že ide o peniaze pochádzajúce z niečoho nečistého. Taktiež sa tým poukazovalo na zvrátenosť a „utrpenie, beznádej, závislosť a v konečnom dôsledku „bahno drogového priemyslu“.<sup>15</sup> Postupom času sa zaužívalo všeobecné označovanie daným pojmom aj pri ostatných príjmoch z nelegálnych

---

*príjmu z trestnej činnosti“*, bolo viac ako žiaduce zohľadniť túto zmenu naprieč celým zákonom, pričom po novom pôjde už o „legalizáciu výnosu z trestnej činnosti“ [Dôvodová správa k Zákonu č. 312/2020 Z. z. o výkone rozhodnutia o zaistení majetku a správe zaisteného majetku a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Dostupné na: <https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/zakon&MasterID=7893>]

<sup>14</sup> STIERANKA, J. a kol. *Legalizácia príjmov z trestnej činnosti a financovanie terorizmu : Právna a inštitucionálna ochrana v Slovenskej republike*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2018. 193 s. ISBN 978-80-8168 912-3, s. 13.

<sup>15</sup> Tamže, s. 11.



aktivít. Na tomto mieste by sme radi uviedli, že niektorí poprední svetoví ekonómovia doteraz nesúhlasia s tým, že existuje čosi ako špinavé peniaze alebo sa nevedia zhodnúť na tom, aký druh príjmu sa takto označovať má alebo nemá. Totiž pojem pranie špinavých peňazí môže byť v teoretickej rovine chápaný v širšom aj užšom zmysle.<sup>16</sup> Bez ohľadu na vyššie uvedené názory sa v tejto práci prikláňame k názoru, že významovo ide o synonymické pojmové termíny. „*Pranie špinavých peňazí však pôsobí príliš expresívne, neprávnický a slangovo. Štandardu slovenskej právnej terminológie, ktorá je pre našu legislatívu obvyklá, viac vyhovuje pojem „legalizácia“, ktorý je používaný aj v tejto práci.*“<sup>17</sup>

## 1.2 Etapy legalizácie príjmov

Legalizáciu príjmov, ako sa aj často mylne domnieva, nemožno uskutočniť jednorazovým aktom. Ide totiž o proces pozostávajúci z viacerých na seba nadväzujúcich krokov označovaných aj ako etapy legalizácie, ktorých výsledkom má byť dojem legálneho pôvodu nelegálne nadobudnutých príjmov. Aj keď v rámci odbornej diskusie nie je jednoznačná zhoda na vymedzení jednotlivých etáp, napr. bankový odborník Johnatan Harfield formoval proces legalizácie až do 6 etáp.<sup>18</sup> V tejto práci sme vychádzali z najpoužívanejšieho delenia, pri ktorom má legalizačný proces tri etapy.

### 1.2.1 Umiestnenie (Placing)

V prvej etape ide o snahu uložiť príjmy z trestnej činnosti do bánk, ostatných finančných inštitúcií (ďalej len „FI“) alebo do iných subjektov ako napr. herní či kasín. Vložením takýchto príjmov môže dôjsť k následnému prevedeniu na iné kontá, či už v rámci SR alebo do zahraničia. Na tento účel sú mnohokrát využívané bezúhonné osoby, o ktorých sa nevedú záznamy na polícii, resp. nemajú kriminálnu minulosť. Často využívaným spôsobom je maskovanie nelegálnych príjmov ako legálne pochádzajúcich z obchodnej činnosti. Na tento účel je vhodné, aby si zločinci zriadili podniky, pre ktoré je typická manipulácia s menšou hotovosťou (reštaurácie, umyvárne áut). Takáto hotovosť je následne zmiešaná s nelegálnymi príjmami a vykazovaná ako obrat alebo zisk.

---

<sup>16</sup> Tamže, s. 12.

<sup>17</sup> ČENTĚŠ J. a TUCHSCHER M. *Mimotrestná úprava ochrany pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a financovaním terorizmu – I. časť*. In Justičná revue. 61, 2009, č. 2, s. 250 – 258. Dostupné na: <https://www.epi.sk/odborny-clanok/Mimotrestna-uprava-ochrany-pred-legalizaciou-prijmov-z-trestnej-cinnosti-a-financovanim-terorizmu-1-cast.htm>

<sup>18</sup> STIERANKA, J. a kol. *Legalizácia príjmov z trestnej činnosti a financovanie terorizmu : Právna a inštitucionálna ochrana v Slovenskej republike*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2018. 193 s. ISBN 978-80-8168 912-3, s. 20.

### 1.2.2 Rozvrstvenie (Layering)

V druhej etape sa má docieľiť zastretie nezákonného pôvodu príjmov pochádzajúcich z trestnej činnosti tým, že sa oddelia od ich nezákonného zdroja použitím rôznych techník. Vynaliezavosť zločincov v tejto fáze nepozná hraníc, a preto sa ich metódy vzhľadom na vývoj legislatívy neustále zdokonaľujú. Význam tejto etapy možno vidieť aj v tom, že sa pri nej zločinci snažia docieľiť zastretie stôp, aby sa zamedzila možnosť spätného vystopovania ich pôvodu. Preto tu dochádza k systému jednotlivých zdanlivo nesúvisiacich finančných operácií, cieľom ktorých je zneprehľadniť celú sieť transakcií. Aby bolo zastretie čo najefektívnejšie, finančné transakcie prebiehajú medzi veľkým množstvom spoločností, resp. FI a to spravidla do rôznych štátov. Konečným cieľom je zahladiť pôvod nelegálne nadobudnutých ziskov a vylúčiť možnosť dodatočného objasnenia ich pôvodu.

### 1.2.3 Integrácia (Integration)

Tretiu etapu predstavuje tzv. integrácia, pri ktorej dochádza k návratu a k dokončeniu procesu legalizácie príjmov, pričom sa má zabezpečiť zdanlivá legitimita bohatstva, ktorého pôvod je nelegálny. Po rozsiahlych finančných operáciách zastierajúcich pôvod príjmov je kapitál zavádzaný späť do legálnej ekonomiky tak, aby vznikol dojem, že bol získaný legálnym spôsobom, teda prostredníctvom bežnej podnikateľskej činnosti.<sup>19</sup>

## 1.3 Opatrenia na predchádzanie legalizácie príjmov

Opatrenia, ktoré slúžia na boj proti legalizácii príjmov, je možné rozdeliť do troch väčších skupín, pričom kritériom ich rozdelenia je subjekt, ktorý dané opatrenie aplikuje. V podmienkach SR ide o trojstupňový ucelený kompaktný systém inštitúcií, resp. subjektov, ktoré na jednotlivých vertikálnych rovinách vykonávajú zákonom určené opatrenia. Tento systém predstavuje tzv. inštitucionálnu ochranu pred legalizáciou príjmov a skladá sa zo subjektov pôsobiacich na oddelených vertikálnych úrovniach.<sup>20</sup> Úlohou subjektov na prvej a druhej úrovni je aplikácia opatrení, ktorých cieľom je predchádzanie a odhaľovanie legalizácie príjmov, pričom zákonným základom je AML zákon. Tretiu úroveň tvoria OČTK ako subjekty oprávnené na vyšetrovanie a trestné stíhanie páchatel'ov. Ako sme už uviedli

---

<sup>19</sup> ČENTĚŠ J. a STIERANKA J. *Právne a inštitucionálne aspekty v boji proti legalizácii príjmov z trestnej činnosti ako integrálnej súčasti organizovanej kriminality*. Akadémia PZ v Bratislave, 2010. 215 s. ISBN: 978-80-8054-500-0, s. 22 – 23.

<sup>20</sup> STIERANKA, J. a kol. *Legalizácia príjmov z trestnej činnosti a financovanie terorizmu : Právna a inštitucionálna ochrana v Slovenskej republike*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2018. 193 s. ISBN 978-80-8168 912-3, s. 118.

v úvode tejto práce, predmetom nášho skúmania sú len opatrenia uplatňované na prvých dvoch rovinách. Jedná sa pritom o širokú paletu nástrojov, ktoré majú zabezpečiť efektívnosť primárneho predchádzania, resp. odhaľovania legalizácie príjmov. Nato, aby bolo možné jednotlivé opatrenia chápať v rámci celkového systému, je najskôr nutné porozumieť základným pojmom, s ktorými operuje AML zákon.

## 2. Druhy subjektov pri prechádzaní legalizácie príjmov

Považujeme za užitočné definovať niektoré druhy subjektov, ktoré AML zákon rozoznáva. Môže totiž pôsobiť zmätočne, ak sa v rámci jednotlivých ustanovení upravujúcich povinnosti pri uplatňovaní opatrení spomína viacero druhov subjektov. Bez ich bližšieho poznania hrozí možnosť nepochopenia základným povinnostiam, ktoré z AML zákona vyplývajú. Preto sme na tomto mieste venovali pozornosť pojmom ako povinná osoba, klient, konečný užívateľ výhod a politicky exponovaná osoba.

### 2.1 Povinná osoba

Zoznam subjektov, ktoré sú pre účely AML zákona definované ako povinné osoby nachádzame v ustanoveniach § 5 ods. 1 až 3. Zákonodarca zámerné zvolil dané poradie povinných osôb, keďže medzi prvými sú uvedené tie najdôležitejšie, a to banky a ostatné FI ako napr. burza cenných papierov alebo centrálny depozitár cenných papierov. Určujúcim kritériom pre zaradenie subjektov medzi povinné osoby je to, či pri výkone svojej činnosti „prichádzajú do styku so skutočnosťami, resp. právnymi úkonmi alebo inými úkonmi, ktoré nasvedčujú tomu, že môže pri nich dôjsť k legalizácii príjmov.“<sup>21</sup> Výpočet povinných osôb však nie je taxatívny, čo možno vyvodzovať z § 5 ods. 1 písm. q) teda, že povinnou osobou je aj iná osoba, ak tak ustanoví osobitný predpis. Pri poslednej novelizácii boli v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/843 z 30. mája 2018, ktorou sa mení smernica (EÚ) 2015/849 o predchádzaní využívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu a smernice 2009/138/ES a 2013/36/EÚ (ďalej len „V. AML smernica“) pridané aj nové druhy povinných osôb ako sú poskytovatelia služieb peňaženky virtuálnej meny alebo poskytovatelia služieb zmenárne virtuálnej meny.<sup>22</sup> Reaguje

---

<sup>21</sup> ČENTÉŠ J. a TUCHSCHER M. *Mimotrestná úprava ochrany pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a financovaním terorizmu – I. časť*. In *Justičná revue*. 61, 2009, č. 2, s. 250 – 258. Dostupné na: <https://www.epi.sk/odborny-clanok/Mimotrestna-uprava-ochrany-pred-legalizaciou-prijmov-z-trestnej-cinnosti-a-financovanim-terorizmu-1-cast.htm>

<sup>22</sup> Je pomerne zaujímavé, že v súčasnosti činnosť týchto dvoch druhov subjektov nepodlieha regulácii NBS, ale na ich prevádzkovanie postačuje získanie živnostenského oprávnenia vo forme viazanej živnosti. [Právne

sa tým na prudký vývoj v oblasti tzv. kryptomien (napríklad známy Bitcoin<sup>23</sup>), ktoré začali slúžiť ako ďalšia metóda, ktorou sa zločinci snažili zakryť svoje nelegálne príjmy.<sup>24</sup> Keďže povinné osoby tvoria prvú vertikálnu rovinu inštitucionálnej ochrany, majú nezastupiteľné miesto v rámci systému boja proti legalizácii príjmov. Stoja, takpovediac, v prvej línii a sú teda najbližšie k samotným zločincom.<sup>25</sup> Práve preto majú zákonné povinnosti uplatňovať prevenčné mechanizmy ako sú zisťovanie a ohlasovanie neobvyklých obchodných operácií (ďalej aj ako „NOO“) alebo vykonávanie povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi.

V praxi sme mali možnosť sa stretnúť aj so zaujímavými situáciami, pri ktorých nebolo na prvý pohľad možné zodpovedať, či daný subjekt je povinnou osobou. Išlo napr. o subjekty, ktoré poskytovali cezhraničné (dočasné) služby na území SR<sup>26</sup>, pričom sme sa nakoniec priklonili k názoru, že takéto subjekty z daného charakteru činnosti nie sú povinnými osobami v zmysle AML zákona. Ďalej sa jednalo o tzv. holdingové spoločnosti, ktoré pozostávali z materskej a viacerých dcérskych spoločností, ktoré medzi sebou vystupovali v dodávateľsko-odoberateľných vzťahoch. Logicky tu pritom vyvstáva otázka, že aj napriek tomu, že dcérske spoločnosti formálne majú povinnosť vykonávať voči ostatným spoločnostiam v rámci holdingovej štruktúry opatrenia stanovené AML zákonom, tak či je možné reálne očakávať výkon takýchto povinností. Po konzultácii tejto problematickej otázky s FSJ formou tzv. infožiadosti sa dospelo k zhodnému záveru a to, že v takýchto prípadoch nie je zo strany jednotlivých obchodných spoločností nutné uplatňovanie opatrení na predchádzanie legalizácie príjmov. Zjednodušene povedané, ak sa uzatvárajú obchodné

---

noviny. *Bitcoiny získali reguláciu už aj na Slovensku* [online]. [cit. 2022-02-18]. Dostupné na:

<https://www.pravnenoviny.sk/bitcoiny-ziskali-regulaciju-uz-aj-na-slovensku>

<sup>23</sup> Virtuálna mena „Bitcoin“: systém virtuálnej meny založený na báze siete peer-to-peer. Charakteristickými prvkami tejto meny sú absencia centrálne orgánu na jej vydávanie, centrálne zúčtovacie centrum, transakcie nie sú realizované prostredníctvom finančných inštitúcií, transakcie sú vykonávané medzi užívateľmi, kurz výmeny za inú menu je priamo závislý od ponuky a dopytu. Výsledkom súhrnu všetkých vyššie uvedených znakov a vysokej miery anonymity je možné Bitcoin považovať za alternatívnu menu slúžiacu na obchod s drogami a legalizáciu príjmov z trestnej činnosti.[MV SR. *Upozornenie pre povinné osoby* [online]. [cit. 2022-01-15]. Dostupné na: <https://www.minv.sk/?upozornenie-pre-povinne-osoby>]

<sup>24</sup> CYBERSEC.sk. *V Španielsku zastavili pranie špinavých peňazí v kryptomenách* [online]. 2019. [cit. 2022-01-15]. Dostupné na: <https://cybersec.sk/spravy/zo-sveta/v-spanielsku-zastavili-pranie-spinavych-penazi-v-kryptomenach/>

<sup>25</sup> STIERANKA, J. a kol. *Legalizácia príjmov z trestnej činnosti a financovanie terorizmu : Právna a inštitucionálna ochrana v Slovenskej republike*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2018. 193 s. ISBN 978-80-8168 912-3, s. 119-121.

<sup>26</sup> Ide o „dočasné a príležitostné poskytovanie služieb na základe oprávnenia udeleného v štáte, v ktorom je poskytovateľ služieb usadený. Táto možnosť sa vzťahuje len na poskytovateľov služieb usadených v členských štátoch EÚ/EHP a platí pre dočasné poskytovanie služieb zahrnutých v smernici o službách na vnútornom trhu“ [MV SR. *Cezhraničné (dočasné) poskytovanie služieb na území SR* [online]. [cit. 2022-02-18]. Dostupné na: <https://www.minv.sk/?cezhranicne-poskytovanie-sluzieb>]

vzťahy v rámci štruktúry dcérskych spoločností, nie je daná povinnosť uplatňovať AML opatrenia voči sebe navzájom, ale až po zapojení externého subjektu, teda klienta.

## 2.2 Klient

Mechanizmus opatrení na predchádzania legalizácie príjmov sa aktivuje zo strany povinnej osoby pri interakcii s druhou stranou, ktorá sa nazýva klient. Definícia pojmu klient pokrýva v čo najširšej miere situácie, ktoré sa vyskytujú v praxi, a preto nezahŕňa len osobu, ktorej je poskytovaný tovar alebo služba, ale aj ďalšie osoby, ktoré sa zúčastňujú na ich poskytovaní. Pojem klient je pre potreby AML zákona definovaný v § 9 písm. d) v bodoch 1., 2., 3. a 4. Podmienkou je vždy, aby sa v rámci interakcie jednalo o záväzkový vzťah, ktorý je spojený s podnikateľskou činnosťou povinnej osoby. Klientom je v prvom rade osoba, ktorá už je zmluvnou stranou záväzkového vzťahu. Označuje sa aj ako primárny klient, keďže využíva služby na základe uzatvorenej zmluvy alebo inej požiadavky na službu, prípadne na základe zákona. Ďalej je klientom aj osoba, ktorá sa zúčastňuje na konaní, na základe ktorého sa má zmluvnou stranou len stať. V tomto prípade sa označuje aj ako tzv. budúci klient. V treťom prípade pôjde o osobu, ktorá zastupuje zmluvnú stranu - tzv. sekundárny klient, teda zástupca primárneho klienta ako napr. splnomocnenec. Otázka, ktorá z gramatického výkladu bodu 3. nie je jasná, je, či aj zástupca budúceho klienta môže byť považovaný za klienta, keďže sa v bode 3. jasne uvádza, že zastupuje pri konaní s povinnou osobou zmluvnú stranu. Budúci klient však ešte zmluvnou stranou nie je, ale len podniká kroky, aby sa ňou stal. Podľa nášho názoru sa možno prikloniť k interpretácii, že aj zástupca budúceho klienta je klientom, a to na základe praxe povinných osôb.<sup>27</sup> Bolo by vhodné, ak by zákonodarca toto ustanovenie v budúcnosti špecifikoval. Nakoniec, podľa bodu 4., sa klientom chápe aj iná osoba oprávnená na nakladanie s predmetom záväzkového vzťahu, a to na základe iných skutočností.

## 2.3 Konečný užívateľ výhod

Základná definícia pojmu konečný užívateľ výhod (ďalej len „KUV“) je obsiahnutá v ustanovení § 6a AML zákona a chápe sa ňou vždy FO, ktorá skutočne ovláda alebo kontroluje PO, FO – podnikateľa alebo združenie majetku a každá FO, v prospech ktorej tieto subjekty vykonávajú svoju činnosť alebo obchod, teda z nej požívajú podstatnú časť

---

<sup>27</sup> CDCP. *Ochrana pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a financovaním terorizmu v podmienkach Centrálného depozitára cenných papierov SR, a.s.* [online]. 2018. [cit. 2022-01-15]. Dostupné na: [https://www.cdcp.sk/content/uploads/2018/05/2018\\_ochrana\\_pred\\_legalizaciou\\_prijmov\\_z\\_trestnej\\_cinnosti\\_a\\_financovanim\\_terorizmu\\_v\\_podmienkach\\_CDCP.pdf](https://www.cdcp.sk/content/uploads/2018/05/2018_ochrana_pred_legalizaciou_prijmov_z_trestnej_cinnosti_a_financovanim_terorizmu_v_podmienkach_CDCP.pdf)

benefitov. KUV môžu aj nemusia figurovať v majetkovej štruktúre spoločnosti v zmysle, že môže ísť o spoločníkov alebo akcionárov, ale aj tichých spoločníkov alebo iné osoby, ktoré PO fakticky riadia bez toho, aby boli „viditeľné“ zo spoločenskej zmluvy alebo zoznamu akcionárov.<sup>28</sup> AML zákon pritom operuje demonštratívnym výpočtom osôb, ktoré možno klasifikovať ako KUV. Ak nejde takúto FO určiť, tak sa za KUV považuje štatutárny orgán alebo členovia štatutárneho orgánu. Nakoniec KUV môže byť aj FO, ktorá sama nespĺňa kritériá, avšak spoločne s inou osobou konajúcou s ňou v zhode alebo spoločným postupom spĺňa aspoň niektoré z kritérií.

## **2.4 Politicky exponovaná osoba**

Posledným z rady významných subjektov, ktorý je definovaný pre potreby AML zákona, je politicky exponovaná osoba z anglického politically exposed person (ďalej len „PEP/PEPs“).<sup>29</sup> Jedná sa o FO, ktorej je alebo bola zverená významná verejná funkcia. Ako je všeobecne dobre známe, s PEPs sa spája vysoké riziko korupcie odvíjajúce sa od významnosti ich funkcie. Aj aktuálne dianie v SR je poznačené mnohými kauzami, pri ktorých rezonuje téma prania špinavých peňazí a korupcie. To iba deklaruje dôležitosť a opodstatnenosť, aká sa venuje v rámci AML zákona týmto druhom subjektov. V ustanovení § 6 ods. 2 nachádzame taxatívny výpočet významných verejných funkcií, ktoré sa delia na vnútroštátne zahrňujúce najvyššie funkcie v rámci orgánov verejnej moci<sup>30</sup> ako aj členov štatutárnych orgánov politických strán alebo politických hnutí. Na druhej strane sem patria aj osoby v inej obdobnej funkcii vykonávanej v inštitúciách EU alebo v medzinárodných organizáciách. V oboch prípadoch sa pri zohľadňovaní PEPs neberie do úvahy ich štátna príslušnosť.

## **3. Opatrenia spojené s NOO**

### **3.1 Program vlastnej činnosti povinnej osoby**

Ako prvé opatrenie v oblasti predchádzania legalizácie príjmov možno pokladať z nášho pohľadu program vlastnej činnosti povinnej osoby. Každá povinná osoba je povinná písomne vypracovať a aktualizovať program vlastnej činnosti (ďalej len „program“)

---

<sup>28</sup> LACKO, P. *Posledný vývoj práva Európskej únie v súvislosti s identifikáciou konečných užívateľov výhod*. In Míľníky v stredoeurópskom priestore. 2019, ISBN 978-80-7160-517-1, s. 594.

<sup>29</sup> Definíciu pojmu PEP nachádzame v Čl. 52 Dohovoru Organizácie Spojených národov proti korupcii, ktorý za PEPs považuje aj členov ich rodiny a blízkych spoločníkov. Ďalšia definícia je obsiahnutá vo FAFT odporúčaníach 2012, kde sa rozoznávajú tzv. Foreign PEPs a Domestic PEPs

<sup>30</sup> Na webovej stránke FSJ je možné nájsť komplexný zoznam jednotlivých významných verejných funkcií v SR: [https://www.minv.sk/swift\\_data/source/policia/fsj\\_biro/zoznamy/ZoznamVVF.pdf](https://www.minv.sk/swift_data/source/policia/fsj_biro/zoznamy/ZoznamVVF.pdf) [cit. 2022-01-15].

zameranej proti legalizácii príjmov. Táto povinnosť bola stanovená už v ustanovení § 6 ods. 1 zákona č. 367/2000 Z.z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 367/2000“), ktorý predchádzal AML zákonu. Cieľom je zabezpečiť aplikáciu ustanovení zákona v podmienkach príslušnej povinnej osoby. Preto je nevyhnutné, aby program obsahoval náležitosti, na základe ktorých môžu zamestnanci povinnej osoby posúdiť ako v konkrétnej situácii konať.

Medzi takéto náležitosti patrí prehľad konkrétnych foriem NOO podľa predmetu činnosti povinnej osoby, teda takých, ktoré sa môžu vyskytnúť pri jej podnikateľskej činnosti. Z praktických skúseností však vieme povedať, že povinné osoby často len prekopírujú celý výpočet najbežnejších NOO, a tým považujú vec za vybavenú. Ďalej je podstatné spracovať všetky postupy súvisiace s uplatňovaním opatrení na predchádzanie a odhaľovanie legalizácie príjmov ako napr. postup pri zdržaní NOO alebo postup pri uchovávaní údajov. Novela zákona č. 52/2018 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa zákon č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu (ďalej ako „novela zákona č. 52/2018“), priniesla do AML zákona aj nový inštitút hodnotenia rizík, ktorý je ďalšou povinnou náležitosťou programu. Podstata hodnotenia rizík spočíva v tom, že povinná osoba má zvážiť, aké druhy rizík legalizácie príjmov sa pri jej činnosti vyskytujú zohľadnením vlastných rizikových faktorov, ktorých výpočet je uvedený v prílohe č. 2 AML zákona. Pritom má prihliadať na najmä na typ klienta, účel, pravidelnosť a dĺžku trvania obchodného vzťahu alebo príležitostného obchodu mimo obchodného vzťahu, typ produktu, hodnotu a spôsob uskutočnenia obchodu a rizikovosť krajiny alebo zemepisnej oblasti, ku ktorej sa obchodné vzťahy alebo obchody vzťahujú. Ďalej má povinná osoba vypracúvať program aj vzhľadom na vlastnú organizačnú štruktúru a predmet činnosti.

Čo je možné vytknúť súčasnej právnej úprave je absencia povinnosti, aby sa pri tvorbe programu prihliadalo aj na veľkosť podniku povinnej osoby, pretože to je ďalšie podstatné kritérium, ktoré by sa nemalo prehliadnuť.<sup>31</sup> Obligatórnou náležitosťou programu je aj určenie osoby, ktorá zabezpečuje plnenie úloh na úseku ochrany pred legalizáciou príjmov, pričom ak takouto osobou nie je štatutárny orgán alebo člen štatutárneho orgánu, musí byť takáto osoba vedúcim zamestnancom s možnosťou priamej komunikácie so štatutárnym orgánom a dozorným orgánom.

---

<sup>31</sup> MONEYVAL. *Fifth Round Mutual Evaluation Report on Slovakia* [online]. [cit. 2022-01-15]. Dostupné na: [https://www.minv.sk/swift\\_data/source/policia/fsj\\_biro/moneyval/MONEYVAL\(2020\)21\\_5th%20Round\\_MER%20Slovakia.pdf.pdf](https://www.minv.sk/swift_data/source/policia/fsj_biro/moneyval/MONEYVAL(2020)21_5th%20Round_MER%20Slovakia.pdf.pdf), s. 237.



Z uvedeného môžeme konštatovať, že úspešnosť uplatňovania opatrení na predchádzanie legalizácie príjmov sa bude do značnej miery odvíjať od kvality programu. Zamestnanci povinných osôb ako subjekty, od ktorých závisí reálne vykonávanie opatrení, musia mať jasne a zrozumiteľne stanovené, ako v konkrétnej situácii postupovať.<sup>32</sup> Tam to ale nekončí, tieto postupy je povinná osoba povinná pravidelne aktualizovať, najmä v súvislosti so zmenou predmetu činnosti alebo pred začatím poskytovania nových produktov, ak to môže mať vplyv na zvýšenie rizika legalizácie príjmov. Účelom je, aby sa predchádzalo situáciám, v ktorých by sa zamestnanci kvôli absencii primeraných postupov nevedeli orientovať. S tým úzko súvisí aj povinnosť zabezpečiť odbornú prípravu zamestnancov, ktorá má byť zameraná primárne na oboznámenie s programom, a to najmenej raz za kalendárny rok alebo vždy pred zaradením zamestnanca na prácu, pri ktorej bude plniť úlohy podľa AML zákona, pričom musia mať všetci zabezpečení nepretržitý prístup k programu. Ak ale dôjde k porušeniu povinností zamestnancov vyplývajúcich z programu, bude dané porušenie považované za porušenie pracovnej disciplíny, pričom sa závažnosť porušenia hodnotí v závislosti od stupňa zavinenia a závažnosti jej následku. Je tu ďalej nutné poznamenať, že voči zamestnancom sa môže vyvodit' aj trestnoprávna zodpovednosť, ak sa zistí, že pri výkone svojej funkcie vedome napomáhali alebo umožňovali legalizáciu príjmov tým, že neohlásili a zatajovali NOO (skutková podstata daného TČ je vymedzená v § 234 ods. 1 písm. a) a b) TZ).<sup>33</sup>

Z vyššie uvedeného vyplýva jasný záver, že program je základným stavebným kameňom, na ktorom závisí účinnosť uplatňovania opatrení. Aj napriek tomu ale z našich praktických skúseností a z kontrolných zistení usudzujeme, že povinné osoby si mnohokrát neuvedomujú (alebo len zámerne prehliadajú) dôležitosť tohto dokumentu, a preto je jeho vypracovanie a aktualizácia často len formálnou záležitosťou.<sup>34 35 36 37</sup>

---

<sup>32</sup> Napr. v rámci finančných inštitúcií najmä bánk sa zriaďujú osobitné úseky nazývané aj compliance. Vedúci takéhoto oddelenia je väčšinou priamo zodpovedný štatutárnemu orgánu, ktorému predkladá aspoň raz ročne správu o vývoji situácie na úseku legalizácie príjmov. Obsah takejto správy predstavuje najmä prehľad najčastejších NOO za posledné obdobie, prehľad povinností v oblasti AML a prijaté postupy na ich dodržiavanie ako aj nedostatky v danej oblasti a opatrenia na ich nápravu. [KORDÍK, M. *Program boja proti legalizácii príjmov z trestnej činnosti v prostredí banky*. In *Míľniky práva v stredoeurópskom priestore*. 2008, str. 818, ISBN: 978-80-7160-271-2]

<sup>33</sup> Tamže

<sup>34</sup> *Najčastejšie porušenia v oblasti AML/CFT zistené zo strany NBS boli - Neuskutočnil sa žiadny ročný audit na testovanie efektívnosti programu AML subjektu* [MONEYVAL.Fifth Round Mutual Evaluation Report on Slovakia[online]. [cit. 2022-02-23]. Dostupné na: [https://www.minv.sk/swift\\_data/source/policia/fsj\\_biro/moneyval/MONEYVAL\(2020\)21\\_5th%20Round\\_MER%20Slovakia.pdf.pdf](https://www.minv.sk/swift_data/source/policia/fsj_biro/moneyval/MONEYVAL(2020)21_5th%20Round_MER%20Slovakia.pdf.pdf), s. 129.]



## 3.2 NOO

V rámci systému opatrení na predchádzanie a odhaľovanie legalizácie príjmov zohráva mechanizmus zisťovania a nahlasovania NOO kľúčovú úlohu. Význam tohto inštitútu možno chápať najmä v tom, že najväčšia šanca na odhalenie potencionálnej legalizácie príjmov je hneď na začiatku v štádiu tzv. „umiestnenia“. Ak tento mechanizmus zlyhá a nelegálny príjem sa dostane do obehu, šanca na jeho neskoršie odhalenie sa rapídne znižuje. Dôležitosť tejto činnosti podčiarkuje aj fakt, že v rámci organizačnej štruktúry FSJ je zriadené oddelenie neobvyklých obchodných operácií, ktorého personálne obsadenie tvorí 1 vedúci a 13 úradníkov, pričom sa jedná o najväčšie oddelenie.<sup>38</sup>

### 3.2.1 Charakteristika

Odhalenie prípadov legalizácie príjmov v praxi závisí od správneho indikovania konkrétnych indikátorov, ktoré môžu byť signálom o nezákonnosti danej transakcie, teda odhalenia tzv. NOO.<sup>39</sup> Samotný pojem je v súčasnosti definovaný v ustanovení § 4 ods. 1 AML zákona<sup>40</sup>, pričom na všeobecnú definíciu nadväzuje exemplifikatívny výpočet najčastejších foriem NOO. V predchádzanej úprave zákona č. 367/2000 Z. z. absentoval takýto výpočet. Aplikačná prax ale potvrdila potrebu pridať do zákona demonštratívny výpočet NOO, aby mohli povinné osoby ľahšie zamerať svoju pozornosť na jednotlivé faktory, ktoré majú pri posudzovaní obchodných operácií klienta hodnotiť. V priebehu rokov 2001 až 2006 ohlásili povinné osoby viac ako päťtisíc NOO, pričom pravidelnými analýzami

---

<sup>35</sup> V rámci dohľadov/kontrol vykonaných NBS a FSJ boli zistené najmä nasledujúce nedostatky u niektorých subjektov: - absencia obligatórnych náležitostí v programe vlastnej činnosti, (napr. v programe vlastnej činnosti poisťovní absentovali konkrétne ML/FT riziká, ako aj ich rozdelenie za účelom ich identifikácie a následného vykonania primeraných opatrení CDD)[MV SR. Národné hodnotenie rizika legalizácie príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu [online]. 219 s. [cit. 2022-02-23]. Dostupné na: [https://www.minv.sk/swift\\_data/source/policia/fsj/SNV.pdf](https://www.minv.sk/swift_data/source/policia/fsj/SNV.pdf), s. 177.]

<sup>36</sup> V hodnotenom období NBS zrealizovala spolu 114 dohľadov v sektore cenných papierov: V tejto súvislosti bolo zistené porušenie legislatívy v súvislosti s absenciou obligatórnych náležitostí v programe vlastnej činnosti povinnej osoby;[Tamže, s. 189]

<sup>37</sup> V hodnotenom období FSJ na základe plánu kontrol a analýzy hlásení o NOO zrealizovala spolu 57 kontrol v sektore OFI, pričom boli zistené nasledovné nedostatky: absencia programu vlastnej činnosti;[Tamže, s. 157]

<sup>38</sup> MONEYVAL.Fifth Round Mutual Evaluation Report on Slovakia[online]. [cit. 2022-02-23]. Dostupné na: [https://www.minv.sk/swift\\_data/source/policia/fsj\\_biro/moneyval/MONEYVAL\(2020\)21\\_5th%20Round\\_MER%20Slovakia.pdf.pdf](https://www.minv.sk/swift_data/source/policia/fsj_biro/moneyval/MONEYVAL(2020)21_5th%20Round_MER%20Slovakia.pdf.pdf), s. 43.

<sup>39</sup> STIERANKA, J. a ORAVCOVÁ L. *Starostlivosť vo vzťahu ku klientovi a navrhované zmeny v slovenskej právnej úprave pri ochrane pred praním špinavých peňazí a financovaním terorizmu*. In Košická bezpečnostná revue. 2017, ISSN 1338-6956

<sup>40</sup> § 4 ods. 1 AML zákona : „Neobvyklou obchodnou operáciou je právny úkon alebo iný úkon, ktorý nasvedčuje tomu, že jeho vykonaním môže dôjsť k legalizácii alebo financovaniu terorizmu.“

týchto hlásení zo strany FSJ bol vytvorený zoznam najfrekvencovanejších druhov.<sup>41</sup> Povinná osoba pri posudzovaní obchodnej operácie vždy zohľadňuje konkrétne okolnosti a individuálne hodnotí obchodnú operáciu, a preto výpočet častých NOO pomáha zamestnancom lepšie zamerať svoju pozornosť na isté typy. Takéto doplnenie o základné formy NOO bolo odporúčané už expertnou skupinou MONEYVAL a obdobné vymedzenie NOO je obvyklé aj v ostatných krajinách EU.<sup>42</sup>

Vzhľadom na široký okruh povinných osôb a ich rozdielny predmet činnosti nie je možné taxatívne vymedziť všetky formy NOO, a to aj z toho dôvodu, že spôsoby, akými sa zločinci snažia legalizovať príjmy, sa dynamicky menia. Zákon by nijako nemohol reagovať na všetky formy a metódy legalizácie, ktoré by mohli v praxi nastať. Akýkoľvek taxatívny výpočet NOO by bol neúplný a ľahko by ho bolo možné v praxi obísť.<sup>43</sup> Aj napriek širokému počtu povinných osôb z hľadiska preventívneho pôsobenia, sú najvýznamnejšími povinnými osobami banky<sup>44</sup> a FI, ktoré môžu byť zneužívané na účely legalizácie príjmov vo všetkých fázach tohto procesu a za ďalšie to potvrdzujú aj štatistiky, keďže sa tieto subjekty podieľajú na viac ako 90 % hlásení NOO.<sup>45</sup>

### 3.2.2 Zisťovanie NOO

Postup pri zistení NOO a súvisiace povinnosti povinných osôb sú upravené v tretej časti AML zákona. Základnou povinnosťou všetkých povinných osôb je posudzovanie, či je pripravovaný alebo vykonávaný obchod neobvyklý. Ako bolo už uvedené - neobvyklosť, resp. obvyklosť sa posudzuje z hľadiska možnej legalizácie príjmov. Osobitná pozornosť sa má venovať všetkým zložitým obchodom, nezvyčajne veľkým obchodom, obchodom s nezvyčajnou povahou alebo obchodom, ktoré nemajú zrejmy ekonomický účel alebo zrejmy zákonný účel, pričom povinná osoba je povinná, v čo najväčšej možnej miere preskúmať účel

---

<sup>41</sup> ČENTĚŠ J., TUCHSCHER M. *Mimotrestná úprava ochrany pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a financovaním terorizmu – I. časť*. In Justičná revue. 61, 2009, č. 2, s. 250 – 258. Dostupné na: <https://www.epi.sk/odborny-clanok/Mimotrestna-uprava-ochrany-pred-legalizaciou-prijmov-z-trestnej-cinnosti-a-financovanim-terorizmu-1-cast.htm>

<sup>42</sup> Dôvodová správa k AML zákonu

<sup>43</sup> ČENTĚŠ J., TUCHSCHER M. *Mimotrestná úprava ochrany pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a financovaním terorizmu – I. časť*. In Justičná revue. 61, 2009, č. 2, s. 250 – 258. Dostupné na: <https://www.epi.sk/odborny-clanok/Mimotrestna-uprava-ochrany-pred-legalizaciou-prijmov-z-trestnej-cinnosti-a-financovanim-terorizmu-1-cast.htm>

<sup>44</sup> Z toho dôvodu majú v organizačnej štruktúre banky svoje nezastupiteľné miesto už spomínané compliance oddelenia, ktorých agendu tvorí aj monitorovanie NOO

<sup>45</sup> STIERANKA, J. a ORAVCOVÁ L. *Starostlivosť vo vzťahu ku klientovi a navrhované zmeny v slovenskej právnej úprave pri ochrane pred praním špinavých peňazí a financovaním terorizmu*. In Košická bezpečnostná revue. 2017, ISSN 1338-6956

týchto obchodov. Povinná osoba by sa mala pri posudzovaní zamerať na určité anomálie, ktoré svojou povahou, obsahom alebo výnimočnosťou viditeľne vybočujú z bežného rámca alebo charakteru obchodov určitého druhu alebo určitého klienta.

Ďalej je tu daná povinnosť povinnej osoby urobiť písomný záznam o neobvyklom obchode a mať ho k dispozícii pri kontrole. Ako vyplýva z predošlých riadkov, v našich podmienkach sa uplatňuje tzv. princíp posudzovania - „poznaj svojho klienta“<sup>46</sup> z anglického „Knowyourclient“ (ďalej len „KYC“). Je založený na premise, že každá individuálne určená povinná osoba je najbližšie k svojmu klientovi a vie najlepšie posúdiť samotnú obvyklosť konkrétneho obchodu.<sup>47</sup> Ide ale o systém, v ktorom je dôraz kladený na samotných zamestnancov a ich subjektívnu schopnosť rozpoznať indikátory legalizácie príjmov. V predchádzajúcej úprave existoval aj prístup založený na objektívnom hodnotení, keďže obchody nad istú hranicu boli automaticky nahlasované kompetentnému centrálnemu orgánu. Operácie, u ktorých sa vedelo, že sú využívané ako metódy na legalizáciu príjmov ako napr. export a import v hotovosti a pod., mali stanovenú hranicu, kedy sa mali automaticky nahlasovať.<sup>48</sup> Výhodou takéhoto prístupu je najmä odstránenie chybovosti ľudského faktoru v zmysle subjektívneho posudzovania finančných operácií<sup>49</sup> alebo možnej korumpovateľnosti týchto zamestnancov. V praxi sa ale daný systém ukázal ako neefektívny a nadmieru

---

<sup>46</sup> ČENTĚŠ J., TUCHSCHER M. *Mimotrestná úprava ochrany pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a financovaním terorizmu – I. časť*. In Justičná revue. 61, 2009, č. 2, s. 250 – 258. Dostupné na: <https://www.epi.sk/odborny-clanok/Mimotrestna-uprava-ochrany-pred-legalizaciou-prijmov-z-trestnej-cinnosti-a-financovanim-terorizmu-1-cast.htm>

<sup>47</sup> Napr. v prípade banky sa dôraz kladie na posudzovanie skutočností vo vzťahu ku klientovi ako : *skutočný predmet podnikania, charakter vykonávania finančných operácií, náhodnosť, resp. výrazná zmena financovania klienta, kontakty s pochybnými neznámymi firmami, príp. fyzickými osobami a pod.* Príkladom na pochopenie uplatnenia princípu poznaj svojho klienta môže byť situácia, kde klient, ktorý má otvorený účet v banke dlhodobo vykazoval určitý typ správania v zmysle pravidelných mesačných vkladov v určitej sume. Banka má teda po takomto čase o klientovi prehľad. Ako varovný signál môže teda pôsobiť ak sa typické správanie klienta z ničoho nič mení, ako napr. prudký nárast obratu, netypické obchody v jeho danom odvetví, falošné poskytovanie informácií zo strany klienta alebo získavanie informácií ohľadom povinných hlásení zo strany banky. Na uvedené by mala banka prísť vďaka predbežnému a priebežnému monitorovaniu činnosti klienta a posúdeniu podľa svojho interného predpisu teda programu. [KORDÍK, M. *Program boja proti legalizácii príjmov z trestnej činnosti v prostredí banky*. In Míľniky práva v stredoeurópskom priestore. 2008, str. 818, ISBN: 978-80-7160-271-2]

<sup>48</sup> STIERANKA, J. a kol. *Legalizácia príjmov z trestnej činnosti a financovanie terorizmu : Právna a inštitucionálna ochrana v Slovenskej republike*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2018. 193 s. ISBN 978-80-8168 912-3, s. 120.

<sup>49</sup> Preto je veľmi dôležité, aby povinné osoby zabezpečovali plán vzdelávania zamestnancov, ktorý určuje najmä základnú osnovu, periodicitu, obsah a odbornosť pri zohľadnení špecifik povinnej osoby a pracovných pozícií zamestnancov.

zaťažujúci FSJ, čoho dôkazom sú aj skúsenosti z iných štátov.<sup>50</sup> Je jasné, že oba prístupy majú svoje nedostatky a z toho dôvodu by bolo užitočné zamyslieť sa nad zavedením určitej kombinácie uvedených režimov, pri ktorom by sa čiastočne využíval jeden aj druhý.

V praxi je nutné vysporiadať sa aj s výzvou ako je fakt, že povinné osoby, najmä banky a FI, vykonávajú veľké množstvo rôznych transakcií na dennej báze. Bez riadne funkčného informačného systému z hľadiska hardvérového a softvérového vybavenia, ktoré zabezpečuje dostatočne kvalitnú, primerane vhodnú a efektívnu ochranu, nie je možné účinné odhaľovanie NOO. Ako vyplýva z národného hodnotenia rizík legalizácie príjmov a financovania terorizmu (ďalej len „NHR“), tak z hľadiska technického zabezpečenia monitorovania klientov a transakcií, väčšia časť z hodnotených subjektov využívala automatizované monitorovacie systémy, kvalitné informačné systémy a len menšia časť vykonáva monitorovanie prostredníctvom poloautomatizovaných systémov, resp. manuálnym spôsobom.<sup>51</sup> Na základe toho môžeme povedať, že povinné osoby spĺňajú predpoklady na efektívne zisťovanie NOO, no bez ich zodpovedného prístupu sa ich konanie môže minúť požadovanému účinku.

### 3.2.3 Ohlasovanie NOO

Všetko vyššie uvedené sa má využiť na to, aby povinná osoba odhalila NOO. Tam to ale, samozrejme, nekončí. A preto, ak pri príprave alebo uskutočňovaní obchodu nadobudne povinná osoba podozrenie, že sa jedná o NOO, má povinnosť ju nahlásiť bez zbytočného odkladu, teda okamžite, ako je to možné, resp. po príprave všetkých potrebných podkladov na ohlásenie.<sup>52</sup> Splnenie tejto povinnosti predpokladá podanie hlásenia o NOO, ale bez uvedenia údajov o zamestnancovi, ktorý NOO zistil, čím sa zabezpečuje jeho ochrana. Hlásenie sa podáva štyrmi spôsobmi a je na povinnej osobe, ktorý využije, pričom musí byť zabezpečené, aby obsahová náplň zostala utajená pred nepovolenými osobami. Môže ísť o podanie urobené osobne, písomne, elektronickou formou alebo aj telefonicky ak vec neznesie odklad, avšak

---

<sup>50</sup> Automatické ohlasovanie určitých finančných operácií si zvolili USA a Austrália, kde kompetentné centrálné orgány spracovávajú v USA cca 12 mil. a v Austrálii 5 mil. finančných operácií ročne (transakcie nad 10 000 dolárov). [STIERANKA, J. *Finančné spravodajstvo ako nástroj odhaľovania organizovanej kriminality*. In *Justičná revu*. 2005, č. 6 – 7, s. 858 – 867. Dostupné na: <https://www.epi.sk/odborny-clanok/Financne-spravodajstvo-ako-nastroj-odhalovania-organizovanej-kriminality.htm>]

<sup>51</sup> MV SR. *Národné hodnotenie rizika legalizácie príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu* [online]. 219 s. [cit. 2022-02-23]. Dostupné na: [https://www.minv.sk/swift\\_data/source/policia/fsj/SNV.pdf](https://www.minv.sk/swift_data/source/policia/fsj/SNV.pdf), s. 101.

<sup>52</sup> Špeciálne vzory hlásení pre banky, poskytovateľov služieb v oblasti virtuálnych mien a prevádzkovateľov hazardných hier sú uvedené na webovej stránke FSJ (<https://www.minv.sk/?vzory-hlaseni-o-noo>) [cit. 2022-01-15].

v takomto prípade je potrebné do 3 dní podať hlásenie jedným z predošlých spôsobov. Jedinú výnimku z ohlasovacej povinnosti tvorí prípad, ak povinná osoba oznámi OČTK skutočnosti nasvedčujúce spáchaniu TČ, v takom prípade nemusí podávať aj hlásenie o NOO. Zároveň ale platí, že ohlásením NOO nie je dotknutá povinnosť oznámiť skutočnosti nasvedčujúce spáchaniu TČ.

Ako možno vyvodiť z uvedených ustanovení, je nevyhnutné, aby fungovala vzájomná spolupráca povinných osôb a FSJ na druhej strane. Hlavnou úlohou FSJ je prijímať, analyzovať, vyhodnocovať a spracúvať hlásenia o NOO. Po prijatí hlásenia o NOO je vykonávaná analýza, v rámci ktorej sú získané informácie dopĺňané v intenciách AML zákona a zákona o PZ.<sup>53</sup> V závislosti od zistených skutkových okolností sú informácie z hlásení o NOO následne odstupované.<sup>54</sup> Vzájomný vzťah by mal predpokladať aj konkrétnu spätnú väzbu od FSJ voči povinným osobám v súvislosti hláseniami NOO, aby sa zlepšila prax ohlasovania zo strany povinných subjektov.<sup>55</sup> Pozitívnu správou je, že v poslednej dobe bolo zaznamenané zlepšenie podávania spätných väzieb od FSJ. Avšak ďalšou výzvou v budúcnosti by malo byť zlepšenie procesu stanovenia priorít hláseniam NOO, pretože ten sa zdá byť neefektívny, keďže takmer 90 % hlásení sa zaraďuje do kategórie vyššieho rizika.<sup>56</sup>

### **3.2.3.1 Osobitné ustanovenia o advokátoch, notároch, audítoroch, účtovníkoch a daňových poradcach**

Aj napriek skutočnosti, že advokáti a notári sa môžu pri poskytovaní právnych služieb dostať do pozície povinných osôb podľa §5 ods. 1 písm. j), z logiky nimi vykonávaných

---

<sup>53</sup> STIERANKA, J. a kol. *Legalizácia príjmov z trestnej činnosti a financovanie terorizmu : Právna a inštitucionálna ochrana v Slovenskej republike*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2018. 193 s. ISBN 978-80-8168 912-3, s. 140-141.

<sup>54</sup> OČTK v prípade, že skutočnosti vyplývajúce z jednotlivých hlásení o NOO nasvedčujú tomu, že bol spáchaný trestný čin, resp. že vykonaním NOO môže byť spáchaný trestný čin a hrozí zmarenie, či sťaženie zaistenia príjmu z trestnej činnosti, alebo preverované informácie súvisia s už vedeným trestným konaním a môžu byť pre takéto konanie dôležité; útvarom PZ, najmä služby kriminálnej a finančnej polície na plnenie úloh podľa zákona o PZ, vrátane informácií k osobám, ktoré sú preverované z dôvodu podozrenia z páchania inej trestnej spadajúcej do ich pôsobnosti; príslušným útvarom členských štátov Európskej únie, najmä partnerský zahraničným spravodajským jednotkám ak ide o informácie s medzinárodným prvkom, ktoré môžu byť pre nich relevantné z pohľadu podozrenia z predikatívneho trestného činu prípadne legalizácie príjmov; oddeleniu kontroly povinných osôb, ak je v súvislosti s preverovaním hlásenia o NOO zistené, že povinná osoba neplní alebo porušuje povinnosti uložené AML zákonom 19. [MV SR. Finančná spravodajská jednotka výročná správa 2018 [online]. Bratislava, 2019, 32 s. [cit. 2021-01-22]. Dostupné na:

[https://www.minv.sk/swift\\_data/source/policia/fsj/VS\\_2018.pdf](https://www.minv.sk/swift_data/source/policia/fsj/VS_2018.pdf)

<sup>55</sup> MONEYVAL. *Fifth Round Mutual Evaluation Report on Slovakia* [online]. [cit. 2022-02-23]. Dostupné na: [https://www.minv.sk/swift\\_data/source/policia/fsj\\_biro/moneyval/MONEYVAL\(2020\)21\\_5th%20Round\\_MER%20Slovakia.pdf.pdf](https://www.minv.sk/swift_data/source/policia/fsj_biro/moneyval/MONEYVAL(2020)21_5th%20Round_MER%20Slovakia.pdf.pdf), s. 107.

<sup>56</sup> Tamže, s. 6.

činností je nutné zabezpečiť špecifický režim, ktorý bude v plnej miere rešpektovať a zachovávať podmienky ich profesionálnej mlčanlivosti. Rovnako tak smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/60/ES z 26. októbra 2005 o predchádzaní využívania finančného systému na účely prania špinavých peňazí a financovania terorizmu (ďalej len „III. AML smernica“) vyžadovala prijatie osobitného režimu aj pre potreby audítorov, účtovníkov a daňových poradcov.<sup>57</sup> Zákonomdarca reagoval na túto skutočnosť, keď v ustanoveniach § 22a § 23 AML zákona vymedzil situácie, pri ktorých sa na dané subjekty nevzťahuje povinnosť ohlasovať NOO, ako ani povinnosť poskytnúť na žiadosť FSJ údaje o obchodných vzťahoch alebo obchodoch, predkladať doklady o nich a poskytovať informácie o osobách, ktoré sa akýmkoľvek spôsobom zúčastnili na takomto obchode. Kritiku možno vyvodit' voči Advokátskej komore a Notárskej komore, keďže tie nevydávajú žiadne písomné usmernenia alebo neorganizujú školenia týkajúce sa povinností vyplývajúcich z AML zákona. Na druhej strane FSJ sa snaží o zlepšenie chápania týchto povinností tým, že vydáva pre dané subjekty usmernenia k implementácii požiadaviek k oznamovaniu NOO.<sup>58</sup> Nevyhnutnosť zamerania sa na zlepšenie povedomia týchto subjektov o svojich povinnostiach vo vzťahu k ohlasovaniu NOO možno vidieť najmä na nízkom počte hlásení NOO za posledné roky. V sledovanom období rokov 2013 - 06. 2019 bolo totiž od advokátov a notárov zaznamenaných celkovo 36 hlásení a od audítorov len 6.<sup>59</sup>

Navyše v súčasnosti stále pretrváva polemika ohľadom činnosti advokátov, ktorým z § 1 ods. 2 zákon č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov vyplýva právo na spravovanie majetku svojich klientov. Aj keď sa nejedná o typickú agendu advokáta v podmienkach SR, tak AML zákon ako jeden z predpokladov advokáta ako povinnej osoby uvádza práve správu finančných prostriedkov, cenných papierov alebo iného majetku. Avšak tu právna úprava prichádza do konfliktu so zásadami výkonu advokátskeho povolania ako sú napr. zásada dôvery, mlčanlivosti, nezávislosti, profesijnej eriky a dôstojnosti alebo nepreverovania skutkových tvrdení klienta, či beztrestnosti advokáta vo vzťahu k skutkovej podstate trestného činu neoznámene trestného činu. Bez rešpektovania týchto zásad je faktický výkon advokácie prakticky nemožný. *„Na základe vyššie uvedeného potom správa*

---

<sup>57</sup> Dôvodová správa k AML zákonu

<sup>58</sup> MONEYVAL. *Fifth Round Mutual Evaluation Report on Slovakia*[online]. [cit. 2022-02-23]. Dostupné na: [https://www.minv.sk/swift\\_data/source/policia/fsj\\_biro/moneyval/MONEYVAL\(2020\)21\\_5th%20Round\\_MER%20Slovakia.pdf.pdf](https://www.minv.sk/swift_data/source/policia/fsj_biro/moneyval/MONEYVAL(2020)21_5th%20Round_MER%20Slovakia.pdf.pdf), s. 131.

<sup>59</sup> Tamže, s. 45.



*majetku v rámci výkonu advokácie by nebola dosť dobre možná, pretože advokát by sa mohol sám stať nástrojom legalizácie príjmu z trestnej činnosti alebo by bol nútený „udať“ svojho klienta finančnej polícii, nakoľko by mohol byť dôvodne podozrivý z trestnej činnosti a takúto povinnosť by mu ukladal zákon.“<sup>60</sup>*

### 3.2.4 Zdržanie NOO

S ohlasovaním NOO úzko súvisí ďalší inštitút a to zdržanie NOO. Ide tu o povinnosť povinnej osoby zdržať NOO až do ohlásenia tejto skutočnosti FSJ. Toto ustanovenie má veľký význam vo vzťahu k včasnosti a účinnosti opatrení, ktoré môže FSJ vykonať neodkladne po jej ohlásení. V prípade absencie tejto povinnosti by FSJ mohla len následne sledovať už uskutočnené operácie a nemohla by účinne zasiahnuť v priebehu ich vykonávania. Efektívnosť opatrení na preverenie obchodnej operácie, zadokumentovanie jej priebehu a prípadné zaistenie príjmov z trestnej činnosti, by bola len veľmi malá a neúčinná.<sup>61</sup> Ak existuje reálne nebezpečenstvo, že vykonaním NOO môže byť zmarené alebo podstatne sťažené zaistenie príjmu z trestnej činnosti alebo ak ju o to písomne požiada FSJ, je povinná osoba povinná zdržať NOO, najviac však 120 hodín.<sup>62</sup> Táto lehota môže byť predĺžená o ďalších 72 hodín v prípade, ak FSJ odovzdala vec OČTK.<sup>63</sup> Pri zdržaní NOO sa zohľadňujú prevádzkové a technické možnosti povinnej osoby. Ak tieto neumožňujú zdržať NOO, tak sa nezdrží. Obdobne zákon upravuje nezdržanie NOO v prípade, ak podľa predchádzajúceho upozornenia FSJ by zdržanie NOO zmarilo jej spracovanie.<sup>64</sup> Slabou stránkou, na ktorú by

---

<sup>60</sup> KORDÍK, M. *Nezávislý advokát - správca majetku a pranie špinavých peňazí*. Bulletin slovenskej advokácie. 2008, č. 6, s. 8 - 10. Dostupné na: <https://www.epi.sk/odborny-clanok/Nezavisly-advokat-spravca-majetku-a-pranie-spinavych-penazi.htm>

<sup>61</sup> ČENTĚŠ J., TUCHSCHER M. *Mimotrestná úprava ochrany pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a financovaním terorizmu – 2. časť*. In Justičná revue. 61, 2009, č. 2, s. 250 – 258. Dostupné na: <https://www.epi.sk/odborny-clanok/Mimotrestna-uprava-ochrany-pred-legalizaciou-prijmov-z-trestnej-cinnosti-a-financovanim-terorizmu-2-cast.htm>

<sup>62</sup> Ako vyplýva z posledných známych štatistík, tak počet zdrжанých NOO povinnou osobou bol za roky 2011-2015 celkovo 528 [MV SR. Národné hodnotenie rizika legalizácie príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu [online]. 219 s. [cit. 2022-02-23]. Dostupné na: [https://www.minv.sk/swift\\_data/source/policia/fsj/SNV.pdf](https://www.minv.sk/swift_data/source/policia/fsj/SNV.pdf), s. 52.]

<sup>63</sup> Ako vyplýva z posledných známych štatistík, tak počet odstúpených zdrжанých NOO OČTK bol za roky 2011-2015 celkovo 237 [Tamže, s. 52.]

<sup>64</sup> ČENTĚŠ J., TUCHSCHER M. *Mimotrestná úprava ochrany pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a financovaním terorizmu – 2. časť*. In Justičná revue. 61, 2009, č. 2, s. 250 – 258. Dostupné na: <https://www.epi.sk/odborny-clanok/Mimotrestna-uprava-ochrany-pred-legalizaciou-prijmov-z-trestnej-cinnosti-a-financovanim-terorizmu-2-cast.htm>

mal zákonodarcu myslieť pri najbližšej novelizácii, je absencia oprávnenia FSJ požiadať o zdržanie NOO na základe žiadosti obdobnej zahraničnej FSJ.<sup>65</sup>

#### 4. Starostlivosť povinných osôb vo vzťahu ku klientom

Povinné osoby pri výkone svojej podnikateľskej činnosti prichádzajú dennodenne do styku s klientmi či už novými alebo starými. Môže sa jednať o tisíce subjektov denne, z ktorých potenciálne niektorí sa môžu usilovať o zlegalizovanie svojich nelegálne nadobudnutých príjmov. Nato, aby bolo možné takéto objemy obchodov efektívne sledovať, je nevyhnutné, aby sa vyvinulo maximálne úsilie na odhalenie už v samotnom počiatku pri jeho dojednávani. Práve tu vidíme aj účel programu povinnej osoby, keďže by v ňom mali byť definované riziká aj vzhľadom na typ klienta. Správne vyhodnotenie rizík povinnej osoby do značnej miery zefektívni výkon jej povinností. V tomto smere máme na mysli konkrétne povinnú starostlivosť vo vzťahu ku klientovi (ďalej aj ako „povinná starostlivosť“) označovanú aj ako tzv. „Customer due diligence“ - teda CDD. Povinná starostlivosť je upravená aj v rámci FAFT odporúčaní 2012<sup>66</sup>, kde je uvedená ako jedno z hlavných opatrení v oblasti prevencie, pričom sa dôsledne dbá na aplikovanie princípu KYC. Cieľom je, aby povinná osoba pri uzatváraní, ale aj počas trvania obchodného vzťahu, aktívne monitorovala a posudzovala riziká možnej legalizácie príjmov, a pritom vykonávala aj primerané opatrenia.

V závislosti od rizika legalizácie príjmov je možné rozdeliť starostlivosť do štyroch kategórií. Tou prvou je základná starostlivosť ako bežný štandard, ktorý sa *de facto* nachádzal už v rámci pôvodných FATF - odporúčaní z roku 1990<sup>67</sup>. Od nej sa následne odvodzujú dva režimy - a to prísnejší, teda režim zvýšenej starostlivosti, resp. voľnejší režim zjednodušenej starostlivosti. Nakoniec možno vymedziť aj štvrtú kategóriu a to obchody, pri ktorých nie je stanovená povinnosť vykonávať starostlivosť vzhľadom na to, že pri nich je minimálne riziko legalizácie príjmov. K významnejším zmenám v poslednom období prišlo po prijatí smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/849 z 20. mája 2015 o predchádzaní využívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu, ktorou sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 648/2012 a zrušuje smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/60/ES a smernica Komisie 2006/70/ES (ďalej len „IV.

<sup>65</sup> MV SR. Národné hodnotenie rizika legalizácie príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu [online]. 219 s. [cit. 2022-02-23]. Dostupné na: [https://www.minv.sk/swift\\_data/source/policia/fsj/SNV.pdf](https://www.minv.sk/swift_data/source/policia/fsj/SNV.pdf), s. 209.

<sup>66</sup> FAFT. *The FATF Recommendations* [online]. 2012 [cit. 2022-01-15]. Dostupné na: <https://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>

<sup>67</sup> FAFT. *The FATF Recommendations* [online]. 1990. [cit. 2022-01-15]. <https://www.fatfgafi.org/media/fatf/documents/recommendations/pdfs/FATF%20Recommendations%201990>.



AML smernica“), ktorá priniesla proaktívnejší prístup v oblasti posudzovania rizika, najmä povinnosť sústreďovať viac pozornosti na reálny výkon identifikácie a posudzovania klientov.<sup>68</sup>

Treba si ale uvedomiť, že v zmysle § 10 ods. 4 AML zákona je na povinnej osobe, aký rozsah starostlivosti vo vzťahu ku klientovi vykoná. Musí však vždy prihliadať na riziko legalizácie príjmov v závislosti od rizík uvedených v programe, pričom zvolený rozsah starostlivosti v prípade kontroly zo strany FSJ musí obhájiť a preukázať jej adekvátnosť.<sup>69</sup>

#### 4.1 Základná starostlivosť

V AML zákone sa taxatívne určuje, za akých okolností má byť uplatnená vo vzťahu ku klientovi základná starostlivosť. Vo všeobecnosti sa stanovuje, že sa má vykonať pri uzatváraní obchodného vzťahu.<sup>70</sup> Ďalej ak ide o príležitostný obchod mimo obchodného vzťahu v hodnote najmenej 15 000 eur alebo v hotovosti najmenej 10 000 eur, pričom nezáleží na tom, či je obchod vykonaný jednotlivo alebo ako viaceré na seba nadväzujúce obchody, ktoré sú alebo môžu byť prepojené. Z dôvodu, že hotovostné platby vo vysokých sumách predstavujú jedno z najvyšších rizík legalizácie príjmov, sa novelou zákona č. 52/2018 v súlade s článkom 2 ods. 1 písm. e) IV. AML smernice znížil limit potrebný pre zaradenie určitého subjektu medzi povinné osoby pri obchodoch v hotovosti z pôvodných 15 000 eur na 10 000 eur. Takisto sa stanovila povinnosť vykonávať základnú starostlivosť pri obchode v hotovosti v prípadoch hazardných hier v hodnote najmenej 2 000 eur. Tieto zmeny mali za cieľ sťažiť možnosť legalizácie metódami využívajúcimi vysoké hotovostné platby.<sup>71</sup>

---

<sup>68</sup> STIERANKA, J. a ORAVCOVÁ L. *Starostlivosť vo vzťahu ku klientovi a navrhované zmeny v slovenskej právnej úprave pri ochrane pred praním špinavých peňazí a financovaním terorizmu*. In Košická bezpečnostná revue. 2017, ISSN 1338-6956

<sup>69</sup> Tamže

<sup>70</sup> Definícia pojmu obchodný vzťah je v ustanovení § 9 písm. f) AML zákona je o to dôležitejšia, že pri jeho zakladaní je povinná osoba povinná vykonať základnú starostlivosť. „Obchodný vzťah je charakteristický tým, že je spojený s odbornými činnosťami povinnej osoby, ktorá ich vykonáva ako podnikateľ. V čase vzniku takéhoto vzťahu sa očakáva, že bude obsahovať prvok trvania a ďalšie alebo opakované plnenia. Typickým príkladom je založenie účtu v banke alebo uzavretie leasingovej zmluvy. Naopak, príležitostná obchodná operácia je obchodná operácia mimo takéhoto obchodného vzťahu, napr. zmena peňazí v zmenárni, tipovanie výsledkov športových podujatí alebo kúpa automobilu, hoci aj v týchto prípadoch vznikajú zo zákona určité záväzky (napr. v spojitosti s reklamáciou). Ak by však klient uzavrel zmluvu s konkrétnou zmenárňou o tom, že bude výlučne v tejto zmenárni vykonávať konverzie a zmenáreň mu poskytne „výhodnejší“ úrok, v tomto prípade by už išlo o obchodný vzťah a povinná osoba (zmenáreň) by vykonala základnú starostlivosť.“ [Dôvodová správa k AML zákonu]

<sup>71</sup> Dôvodová správa k Zákon ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých

Platí ale pravidlo, že na hodnotu obchodu sa neprihliada, ak povinná osoba nadobudne podozrenie, že klient pripravuje alebo vykonáva NOO. Základná starostlivosť sa navyše uplatní aj v prípade, ak povinná osoba nadobudne pochybnosti o pravdivosti alebo úplnosti predtým získaných údajov potrebných na vykonanie starostlivosti, alebo ak ide o výplatu zostatku zrušeného vkladu na doručiteľa. Je potrebné taktiež poznamenať, že nevykonanie opatrení základnej starostlivosti má za následok povinnosť povinnej osoby odmietnuť uzavretie obchodného vzťahu, ukončenie obchodného vzťahu alebo odmietnutie vykonania obchodu.

#### **4.1.1 Identifikácia a jej overenie klienta**

Vymedzenie postupu a rozsahu základného opatrenia identifikácie a povinnosti následnej verifikácie získaných identifikačných údajov nachádzame v ustanoveniach § 7 a 8 AML zákona. V rámci FATF odporúčaní 2012 je obsiahnutý explicitný zákaz vedenia anonymných účtov alebo účtov otvorených na vymyslené mená. Ustanovenie § 7 obsahuje vymedzený rozsah identifikačných údajov, ktoré je nevyhnutné získať na identifikáciu konkrétnej FO alebo PO. Rozsah identifikačných údajov je definovaný cieľom dostatočne zadokumentovať činnosť konkrétnych FO a PO tak, aby nevznikali pochybnosti o tom, kto konkrétny úkon vykonal. Z toho dôvodu nejde o taxatívny výpočet, čo je možné vyvodiť z § 7 ods. 2, keďže povinná osoba môže na základe hodnotenia rizík požadovať aj ďalšie údaje, napríklad telefónne číslo, adresu pre doručovanie elektronickej pošty, údaje o zamestnaní alebo zamestnávateľovi. Sleduje sa pritom aj účel zabezpečenia možných listinných dôkazov pre OČTK v budúcnosti.<sup>72</sup> Na toto ustanovenie nadväzuje § 8 zákona, ktorý stanovuje povinnosť povinných osôb overiť, čiže verifikovať identifikáciu klienta. Pri identifikácii treba rozlišovať, či sa identifikuje FO, PO alebo združenie majetku, splnomocnenec, maloletá osoba a jej zákonný zástupca alebo od roku 2020 aj KUV. Identifikácia a jej overenie vzájomne súvisia, ale zároveň ide o samostatné procesy. Štandardne bude identifikácia klienta a verifikácia takto získaných údajov vykonávaná v jednom a tom istom kroku, pričom je povinná osoba povinná overiť identifikáciu klienta, ktorý je FO a identifikáciu každej FO konajúcej za klienta, ktorý je PO, ešte pred uzatváraním obchodného vzťahu alebo vykonaním obchodu.

---

zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. [cit. 2022-01-15].

Dostupné na: <https://www.najpravo.sk/dovodove-spravy/rok-2018/52-2018-z-z.html>

<sup>72</sup> Dôvodová správa k AML zákonu

#### 4.1.1.1 Identifikácia a overenie face-to-face

V rámci výkonu AML opatrení platí, že najbezpečnejším spôsobom identifikácie a verifikácie je spôsob face-to-face, kde vďaka osobnému kontaktu a komunikácii s klientom možno najlepšie zhodnotiť spoľahlivosť údajov, ale aj možnú snahu o legalizáciu príjmov. Pri fyzickej prítomnosti klienta majú zamestnanci možnosť detailne prezrieť holografické prvky dokladov a následne posúdiť, či sa zhodujú s klientom alebo či nejde o falzifikát, resp. pozmenený doklad. Zamestnanci, ktorí sú špeciálne školení, dokážu rozpoznať aj podozrivé správanie klienta, napr. pri jeho neverbálnej komunikácii alebo dokážu vyhodnotiť, či daný klient, ktorý je v prítomnosti iných osôb, nekoná na ich pokyn. Z týchto a ďalších dôvodov môžeme face-to-face identifikáciu stále chápať ako tú najistejšiu formu identifikácie.<sup>73</sup>

#### 4.1.1.2 Identifikácia a overenie na diaľku

Prvotná identifikácia a verifikácia boli ešte donedávna spravidla vykonávané len za fyzickej prítomnosti osoby, takpovediac tvárou v tvár. V súčasnom modernom svete, kde prebiehajú obchody často cez pol zemegule, vyvstala potreba zabezpečiť, čo najmenej obmedzujúci prístup klientov k produktom. *„Práve pokročilý technologický vývoj a konkurenčný boj o klienta sa stali základom pre diskusiu na medzinárodnej úrovni o hľadaní nových možností vykonávania identifikácie klienta s použitím nových technológií.“*<sup>74</sup> Vzhľadom na transponovanie ustanovení IV. AML smernice sa do nášho právneho poriadku zaviedla možnosť realizovať identifikáciu klienta na „online“ úrovni, teda bez fyzickej prítomnosti klienta. Malo by ísť o realizáciu overenia údajov s použitím technických prostriedkov a postupov<sup>75</sup>, ak je nimi možné vykonať overenie identifikácie na úrovni, ktorá je z hľadiska dôveryhodnosti výsledku overenia obdobná overeniu za fyzickej prítomnosti.

---

<sup>73</sup> MV SR. Stanovisko Finančnej spravodajskej jednotky k identifikácii a overeniu identifikácie klienta podľa AML zákona. [online]. [cit. 2022-01-15]. Dostupné na:

[https://www.minv.sk/swift\\_data/source/policia/fsj/kpo/12.pdf](https://www.minv.sk/swift_data/source/policia/fsj/kpo/12.pdf)

<sup>74</sup> DAUDRIKH, Y. Identifikácia a overenie identifikácie klienta na diaľku z pohľadu legalizácie príjmov a financovania terorizmu. In ACTA FACULTATIS IURIDICAE UNIVERSITATIS COMENIANAE, 2021. str. 96-116, s. 97, Dostupné na: <https://afi.flaw.uniba.sk/index.php/AFI>

<sup>75</sup> FSJ vo svojom stanovisku k identifikácii a overeniu identifikácie klienta definovala, čo chápať pod pojmami technické prostriedky a postupy: *„Týmto sa rozumejú softvérové riešenia vymedzené zabezpečeným digitálnym rozhraním umožňujúcim získavanie a prenos údajov, dokumentov a informácií prostredníctvom technických zariadení a ich následné spracovanie, a to účelným, ustáleným súhrnom na seba nadväzujúcich krokov pri identifikácii klienta.“* [MV SR. Stanovisko Finančnej spravodajskej jednotky k identifikácii a overeniu identifikácie klienta podľa AML zákona. [online]. [cit. 2022-01-15]. Dostupné na: [https://www.minv.sk/swift\\_data/source/policia/fsj/kpo/12.pdf](https://www.minv.sk/swift_data/source/policia/fsj/kpo/12.pdf)]

Je tu nutné upozorniť na skutočnosť, že klienti identifikovaní na diaľku sú oveľa rizikovejší ako klienti identifikovaní spôsobom face-to-face. Z toho dôvodu je opodstatnené, aby povinná osoba túto skutočnosť reflektovala aj vo svojom programe v rámci hodnotenia rizík vo vzťahu k novým technológiám a novým distribučným systémom. Na potrebu zvýšenej obozretnosti upozorňuje aj zoznam faktorov o potenciálne vyššom riziku legalizácie príjmov v prílohe č. 2 AML zákona. Ten odkazuje na vyššie riziko legalizácie príjmov pri obchodoch a obchodných vzťahoch, pri ktorých klient nie je fyzicky prítomný alebo sa vykonáva bez určitých bezpečnostných opatrení, akými sú napríklad prostriedky elektronickej identifikácie, teda elektronický podpis. Ďalej to môžu byť aj nové obchodné postupy, vrátane nových distribučných systémov a používanie nových alebo rozvíjajúcich sa technológií pre nové alebo už existujúce produkty.

#### **4.1.1.3 Identifikácia a overenie tretími stranami**

V ustanovení § 13 AML zákona je obsiahnutá možnosť povinných osôb prevziať taxatívne vymedzené údaje a podklady potrebné na vykonanie starostlivosti vo vzťahu ku klientovi od banky alebo od FI (aj medzinárodne). Ide o tzv. prevzatú identifikáciu, ktorej zmysel spočíva v tom, že povinná osoba prevezme už zistené identifikačné údaje klienta. To ale nezabavuje prijímajúcu osobu zodpovednosti za vykonanie starostlivosti vo vzťahu ku klientovi, čo znamená, že konečná zodpovednosť aj tak leží na pleciach povinnej osoby, ktorá údaje prevzala. Za plnenie tretími stranami ale nemožno považovať prípady zmluvných vzťahov povinných osôb s externými poskytovateľmi služieb alebo s agentúrami, ktorí majú byť na základe zmluvy považovaní za súčasť povinnej osoby.<sup>76</sup>

#### **4.1.1.4 Identifikácia a overenie KUV**

Ďalším z dôležitých opatrení povinne uplatňovaných pri výkone základnej starostlivosti, ale zároveň značne problematickým je určenie KUV. Samotný AML zákon nepredvída rozsah identifikácie KUV, ale má sa zabezpečiť prijatie primeraných opatrení na overenie jeho identifikácie, a to s ohľadom na riziko legalizácie príjmov. Povinná osoba je ďalej povinná prijať také opatrenia, ktorými sa zistí vlastnícka a riadiaca štruktúra klienta, ktorý je PO alebo združením majetku. To zahŕňa, napríklad informácie o jeho statuse a pôsobnosti, o jeho spoločníkoch, akcionároch a riadiacich orgánoch. Pri identifikácii KUV sa povinná osoba navyše podľa znenia § 10 ods. 1 písm. b) AML zákona nesmie spoliehať výlučne na údaje získané z registra právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci.

---

<sup>76</sup> Dôvodová správa k AML zákonu

Aj keď AML zákon explicitne neustanovuje rozsah údajov v rámci identifikácie KUV, z logiky veci máme za to, že majú byť obdobné ako pri FO, a to v zmysle § 7 ods. 1 písm. a) AML zákona zistenie mena, priezviska, rodného čísla alebo dátumu narodenia, adresy trvalého pobytu alebo iného pobytu, štátnej príslušnosti, zistenie druhu a čísla dokladu totožnosti. V praxi ale nastáva problém, že v registroch sa zvyčajne nenachádzajú všetky predmetné informácie. Navyše problematické je aj overenie takýchto údajov, ak KUV nie je totožný s osobou, ktorá je za PO oprávnená konať, pričom vo väčšine prípadov KUV nie je ani fyzicky prítomný pri zakladaní obchodného vzťahu. AML zákon reflektuje na dané problémy aj tým, že umožňuje dokončiť overenie identifikácie KUV aj počas uzatvárania obchodného vzťahu (musí to však byť ešte pred uzavretím) za predpokladu, že je to potrebné na neprerušenie zvyčajného vedenia podnikania a zároveň existuje len nízke riziko legalizácie príjmov. Klient je teda povinný dodatočne doplniť niektoré dokumenty, ktoré preukazujú, že konkrétna osoba je skutočným vlastníkom.

Nedostatkom, ktorý stále pretrváva aj napriek značnej novelizácii z dôvodu prijatia V. AML, je nejednoznačnosť toho, akým spôsobom a v akom rozsahu majú povinné osoby uskutočniť overenie identifikácie KUV. Tu ale môžeme usudzovať, že úmysel zákonodarcu bol nenarušiť základný princíp posudzovania rizika, teda princípu založeného na subjektívnom hodnotení povinnou osobou. Ďalším problémom, ktorý možno identifikovať na základe praktických skúseností, najmä bánk, je overenie údajov zahraničných osôb, pri ktorých nie je osoba KUV totožná s osobou oprávnenou konať za PO. Problém tkvie najmä v tom, že mnohé krajiny nevedú verejné obchodné registre, a preto v prípade PO registrovaných v zahraničí chýba možnosť overenia si existencie spoločnosti aj v rámci vlastnej iniciatívy povinnej osoby, a teda aj nemožnosť overenie KUV. Práve na to reagoval čl. 30 IV. AML smernice, ktorý zaviazal členské štáty prijať takú úpravu, ktorá zabezpečí: *„aby všetky podnikateľské subjekty a iné PO zaregistrované na ich území boli povinné získať a mať primerané, presné a aktuálne informácie o tom, kto ich skutočne vlastní, vrátane podrobností o držaných podieloch KUV. Takéto informácie o vlastníckych právach musia byť prístupné v každom prípade pre príslušné štátne orgány a FSJ, a to bez obmedzenia, pre povinné subjekty, a to v rámci povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi, ale aj každej*

osobe alebo organizácii, ktorá preukáže legitímny záujem.“<sup>77</sup> Tento problém má teda do budúcnosti potencionálne riešenie.

#### 4.1.2 PEP ako KUV

V praxi môžu nastať aj situácie, kedy v pozícii KUV vystupuje PEP. Interpretatčným problémom pre povinné osoby je fakt, že v platnej právnej úprave absentuje explicitný postup pri takejto skutočnosti. Do úvahy prichádzajú dve možnosti - a síce uplatňovať opatrenia buď v zvýšenej alebo v základnej starostlivosti vo vzťahu k takémuto klientovi. Absencia zákonnej úpravy je v tomto prípade kompenzovaná najmä metodickými usmerneniami, ktoré zabezpečujú jednotný postup. Ide napr. o metodické usmernenie NBS č. 6/2019<sup>78</sup>, ktoré v prílohe č. 2.1.1. ako rizikové faktory uvádza aj klienta, ktorého KUV je PEP, prípadne má prepojenie na PEP. Jednoznačnú odpoveď však poskytuje metodické usmernenie NBS č. 9/2012<sup>79</sup>, ktoré ustanovuje, že ak je PEP KUV, tak v uvedenom prípade si situácia vyžaduje aplikáciu zvýšenej starostlivosti voči klientovi – PO.

#### 4.2 Zvýšená starostlivosť

Ako už bolo uvedené skôr, povinná osoba je povinná určiť rozsah starostlivosti vo vzťahu ku klientovi primerane s ohľadom na riziko legalizácie, ktoré vyhodnocuje na základe svojho programu. Je teda povinná vykonávať zvýšenú starostlivosť vždy, keď to uzná za vhodné podľa svojej kvalifikovanej úvahy v závislosti od rizika. AML zákon ale určuje aj prípady, kedy povinnej osobe nie je daný priestor na uvažovanie, ale priamo sa stanovuje povinnosť uplatniť zvýšenú starostlivosť a to pri :

- cezhraničnom korešpondenčnom vzťahu banky a FI s partnerskou inštitúciou z tretieho štátu
- obchode alebo obchodnom vzťahu s PEP alebo osobou usadenou v krajine, ktorú Európska komisia podľa Delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2016/1675 určila za vysokorizikovú
- klientovi, ktorý nie je fyzicky prítomný na účely identifikácie a overenia identifikácie.

<sup>77</sup> STIERANKA, J. a ORAVCOVÁ L. *Starostlivosť vo vzťahu ku klientovi a navrhované zmeny v slovenskej právnej úprave pri ochrane pred praním špinavých peňazí a financovaním terorizmu*. In Košická bezpečnostná revue. 2017, ISSN 1338-6956

<sup>78</sup> NBS. *Metodické usmernenie Národnej banky Slovenska útvarov dohľadu nad finančným trhom z 13. mája 2019 č. 6/2019* [online]. Dostupné na: <https://www.nbs.sk/sk/legislativa/vestnik-nbs/2019>

<sup>79</sup> NBS. *Metodické usmernenie Útvaru dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska z 20. novembra 2012 č. 9/2012* [online]. [cit. 2022-01-15]. Dostupné na: [https://www.nbs.sk/\\_img/Documents/Legislativa/Vestnik/MU\\_9\\_2012.pdf](https://www.nbs.sk/_img/Documents/Legislativa/Vestnik/MU_9_2012.pdf)

Obsahom uplatňovania opatrení zvýšenej starostlivosti sú najmä činnosti, ktoré majú zabezpečiť zvýšenie množstva informácií, pod čím možno rozumieť najmä vykonanie identifikácie klienta prostredníctvom ďalších dokumentov, získanie informácie o vlastníckej štruktúre klienta alebo o štruktúre kontroly nad klientom, získanie informácie o rodinných príslušníkoch a blízkych obchodných partneroch klienta alebo zistenie podrobnejších informácií o účele a plánovanej povahe obchodného vzťahu s klientom, napríklad zistenie informácie o počte, veľkosti, frekvencii transakcií, ktoré pravdepodobne budú realizované na platobnom účte. V neposlednom rade by sa mal dôraz klásť aj na opatrenia pre zvýšenie frekvencie preskúmavania obchodného vzťahu, teda jeho častejšie a detailnejšie monitorovanie.<sup>80</sup>

#### **4.2.1 Fyzická neprítomnosť klienta**

Ak nie je klient fyzicky prítomný na vykonanie identifikácie a jej overenie, musí povinná osoba uplatniť opatrenia zvýšenej starostlivosti, a to minimálne v rozsahu vykonania identifikácie klienta prostredníctvom ďalších dokumentov, údajov a informácií. Môže ísť napr. o metódy ako vykonanie identifikácie a overovanie cez video hovor, vyžiadanie písomného potvrdenia od inej banky, zahraničnej banky alebo FI, ktorá pôsobí na území členského štátu, že daná osoba je klientom. Prijímajú sa aj ďalšie opatrenia pre overovanie, napr. zaslaním listu na registrovanú adresu klienta, aby sa skontrolovalo, či si je adresát vedomý toho, že v jeho mene sa zriaďuje bankový účet. Ďalej by to išť o opatrenia, ktorými sa zabezpečí vykonanie prvej platby prostredníctvom účtu vedeného na meno klienta v banke alebo v zahraničnej banke pôsobiacej na území členského štátu, ak klient predložil doklad preukazujúci existenciu takéhoto účtu. Obchodné vzťahy bez fyzickej prítomnosti klienta nie sú v podmienkach SR bežnou praxou. Ak k tomu už dôjde, tak ich poskytujú najmä banky, ktoré ich pokladajú za vysoko rizikové operácie. Boli však identifikované aj prípady, kedy nie všetky banky požadovali, aby sa prvá platba uskutočnila prostredníctvom účtu vedeného na meno klienta v banke, ktorá uplatňuje podobné štandardy povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi, čo prináša vždy potenciálnu možnosť legalizácie príjmov. Navyše sa zdá, že

---

<sup>80</sup> NBS. *Metodické usmernenie Národnej banky Slovenska útvarov dohľadu nad finančným trhom z 13. mája 2019 č. 6/2019* [online]. Dostupné na: <https://www.nbs.sk/sk/legislativa/vestnik-nbs/2019>

uplatňované opatrenia zvýšenej starostlivosti pri vzťahoch bez fyzickej prítomnosti klienta sú zamerané skôr na prevenciu podvodov, než na predchádzanie legalizácie príjmov.<sup>81</sup>

#### 4.2.2 Obchodný vzťah s PEP

V podmienkach SR sú si povinné osoby dobre vedomé svojich povinností vo vzťahu k PEPs, pričom AML zákon sa vzťahuje ako na zahraničné, tak aj na domáce PEPs. Preto aj povinné osoby identifikujú PEPs dvomi spôsobmi. Čo sa týka zahraničných klientov, tak FI vo všeobecnosti využívajú automatizované systémy a databázy na zisťovanie ich statusu. Neplatí to však pre všetkých, keďže boli zistené nedostatky napr. u DNFBP, ktoré sa často spoliehajú iba na čestné vyhlásenia zahraničných klientov, že nie sú PEPs. Čo sa týka domácich PEPs, povinné osoby vychádzajú najmä z vlastných interne vypracovaných zoznamov, keďže ich identifikovanie u nás vzhľadom na malú veľkosť a počet obyvateľov nie je zložité.<sup>82</sup> Ak sa zistí, že povinná osoba uzatvára alebo uzatvorila obchod, resp. obchodný vzťah s PEP<sup>83</sup>, tak je automaticky povinná vykonať opatrenia zvýšenej starostlivosti. Medzi tie patrí primárne získanie súhlasu štatutárneho orgánu alebo osoby zodpovednej za výkon AML opatrení, a to ešte pred uzatvorením obchodného vzťahu alebo súhlas k pokračovaniu obchodného vzťahu. Zistenie pôvodu majetku a pôvodu finančných prostriedkov použitých pri obchodnom vzťahu alebo pri obchode. Na tento účel by mala povinná osoba využívať komerčné databázy, resp. iné verejne dostupné zdroje ako sú kataster nehnuteľností, obchodný register a na základe zistených skutočností komparovať zistený stav s vykonávanými transakciami PEP.<sup>84</sup> V procese identifikácie a verifikácie PEPs sa odporúča využívať aj existujúce komerčné databázy vysoko rizikových klientov ako napr. World-Checkdatabase of high risk individuals and companies.<sup>85</sup> Čo však predstavuje v súčasných

---

<sup>81</sup> MONEYVAL. *Fifth Round Mutual Evaluation Report on Slovakia*[online]. [cit. 2022-02-23]. Dostupné na: [https://www.minv.sk/swift\\_data/source/policia/fsj\\_biro/moneyval/MONEYVAL\(2020\)21\\_5th%20Round\\_MER%20Slovakia.pdf.pdf](https://www.minv.sk/swift_data/source/policia/fsj_biro/moneyval/MONEYVAL(2020)21_5th%20Round_MER%20Slovakia.pdf.pdf), s. 105.

<sup>82</sup> MONEYVAL. *Fifth Round Mutual Evaluation Report on Slovakia*[online]. [cit. 2022-02-23]. Dostupné na: [https://www.minv.sk/swift\\_data/source/policia/fsj\\_biro/moneyval/MONEYVAL\(2020\)21\\_5th%20Round\\_MER%20Slovakia.pdf.pdf](https://www.minv.sk/swift_data/source/policia/fsj_biro/moneyval/MONEYVAL(2020)21_5th%20Round_MER%20Slovakia.pdf.pdf), s. 112.

<sup>83</sup> Pre účely zníženia rizík vzťahujúcich sa na PEP sa uplatňujú opatrenia zvýšenej starostlivosti najmenej po dobu 12 mesiacov od skončenia výkonu významnej verejnej funkcie. Ale najmenej dovtedy, kým povinná osoba na základe hodnotenia rizík u tohto klienta nevylúči riziko špecifické PEP

<sup>84</sup> MONEYVAL. *Fifth Round Mutual Evaluation Report on Slovakia*[online]. [cit. 2022-02-23]. Dostupné na: [https://www.minv.sk/swift\\_data/source/policia/fsj\\_biro/moneyval/MONEYVAL\(2020\)21\\_5th%20Round\\_MER%20Slovakia.pdf.pdf](https://www.minv.sk/swift_data/source/policia/fsj_biro/moneyval/MONEYVAL(2020)21_5th%20Round_MER%20Slovakia.pdf.pdf), s. 104.

<sup>85</sup> NBS. *Metodické usmernenie Útvaru dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska z 20. novembra 2012 č. 9/2012* [online]. [cit. 2022-01-15]. Dostupné na: [https://www.nbs.sk/\\_img/Documents/Legislativa/Vestnik/MU\\_9\\_2012.pdf](https://www.nbs.sk/_img/Documents/Legislativa/Vestnik/MU_9_2012.pdf)



podmienkach veľký problém, je náročnosť definovania blízkych spolupracovníkov PEPs, pretože povinné osoby nemajú vytvorené vhodné podmienky na ich identifikovanie.<sup>86</sup>

#### 4.2.3 Korešpondenčné vzťahy

Korešpondenčný vzťah je pre účely AML zákona definovaný v ustanovení § 9 písm. k). Ide o druhy vzťahov vznikajúcich medzi bankami, FI a medzi bankami a FI navzájom, v rámci ktorých poskytuje korešpondenčná inštitúcia (ďalej aj ako „korešpondent“) podobné služby partnerskej inštitúcii (ďalej aj ako „respondent“). Jednou z bežne si navzájom poskytovaných služieb je otvorenie tzv. „nostro“ a „loro“ účtov v rôznych menách alebo uzatváranie vzťahov, ktoré sú založené na účely obchodovania s cennými papiermi.<sup>87</sup>

Povinné osoby však majú ex lege povinnosť vykonať opatrenia zvýšenej starostlivosti až v prípade, že pôjde o zahraničné banky, resp. zahraničné FI z iného ako členského štátu. Obsahom týchto povinností je najmä vyhodnotenie preventívnych mechanizmov respondentu, napr. prostredníctvom vyžiadania a analyzovania dokumentácie jeho povinností a právomocí v oblasti prevencie.<sup>88</sup> Možno však vyvodiť kritiku, že sa tu nevyžaduje, aby sa zisťovalo, či respondent nebol predmetom vyšetrovania ohľadom legalizácie príjmov alebo regulačného opatrenia od štátnych autorít.<sup>89</sup> Korešpondent je ďalej povinný zhromažďovať informácie s cieľom úplne pochopiť povahu podnikania respondentu, určiť jeho povest' a kvalitu dohľadu z verejne dostupných informácií. Získať súhlas vrcholového manažmentu, teda štatutárneho orgánu alebo určenej osoby podľa § 20 ods. 2 písm. h), pred uzatvorením nového korešpondenčného vzťahu. Zistiť oprávnenia respondentu na výkon jeho činností zdokumentovaním príslušných právomocí. Korešpondent by mal za týmto účelom uzatvoriť písomnú dohodu, ktorá bude zahŕňať napr.

- produkty a služby poskytované respondentovi; spôsob ako bude môcť korešpondent monitorovať vzťah s cieľom uistiť sa, že si respondent plní povinnosti v súlade s danou dohodou (napríklad monitorovaním transakcií ex-post);

---

<sup>86</sup> Tamže

<sup>87</sup> Dôvodová správa k AML zákonu

<sup>88</sup> NBS. *Metodické usmernenie Útvoru dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska z 20. novembra 2012 č. 9/2012* [online]. [cit. 2022-01-15]. Dostupné na:

[https://www.nbs.sk/img/Documents/Legislativa/Vestnik/MU\\_9\\_2012.pdf](https://www.nbs.sk/img/Documents/Legislativa/Vestnik/MU_9_2012.pdf)

<sup>89</sup> MONEYVAL. *Fifth Round Mutual Evaluation Report on Slovakia* [online]. [cit. 2022-02-23]. Dostupné na: [https://www.minv.sk/swift\\_data/source/policia/fsj\\_biro/moneyval/MONEYVAL\(2020\)21\\_5th%20Round\\_MER%20Slovakia.pdf.pdf](https://www.minv.sk/swift_data/source/policia/fsj_biro/moneyval/MONEYVAL(2020)21_5th%20Round_MER%20Slovakia.pdf.pdf), s. 190.

- informácie, ktoré by respondent mal poskytnúť na žiadosť korešpondenta (najmä na účelom monitorovania korešpondenčného vzťahu) spolu s primeranou lehotou na poskytnutie týchto informácií;
- taktiež nemôže opomenúť povinnosť presvedčiť sa, že respondent overil totožnosť klienta a vykonal priebežnú povinnú starostlivosť vo vzťahu ku klientovi, ktorý má priamy prístup k účtom korešpondenta a je schopný na požiadanie poskytnúť príslušné údaje o povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi korešpondenčnej inštitúcii. Korešpondenti by sa mali snažiť získať od respondenta potvrdenie, že príslušné údaje je možné poskytnúť na požiadanie.<sup>90</sup>

### 4.3 Zjednodušená starostlivosť

Ďalšiu formu opatrení povinnej osoby vo vzťahu k svojim klientom predstavujú ustanovenia upravujúce zjednodušenú starostlivosť. Ide o prípady, kedy povinná osoba nemusí vykonať základnú starostlivosť, keďže sa primárne jedná o klientov, ktorí sú tiež povinnými osobami ako banky a ostatné FI alebo sú subjektmi verejnej správy, resp. verejnej moci. V praxi pritom však platí, že väčšina bánk, FI ale ani iných subjektov neuplatňuje opatrenia zjednodušenej starostlivosti.<sup>91</sup> Ďalej ide o produkty, pri ktorých je len veľmi malá možnosť ich zneužitia na legalizáciu príjmov ako zmluvy o životnom poistení, ak výška poistného za kalendárny rok nie je vyššia ako 1 000 eur alebo jednorazové poistné nie vyššie ako 2 500 eur, zmluvy o starobnom dôchodkovom sporení alebo pri dlhodobom investičnom sporení.

Uplatňovanie zjednodušenej starostlivosti, samozrejme, neznamená, že povinná osoba nemá žiadne povinnosti, keďže stále zostáva nutnosť vždy skúmať, či sú splnené podmienky na uplatnenie zníženej starostlivosti. Ide o situácie, keď je klient fyzicky prítomný, tak musia identifikovať a verifikovať získané údaje. Ďalej sú povinní plniť povinnosti podľa § 14, teda posudzovať, či je pripravovaná alebo vykonávaná operácia neobvyklá. Taktiež venovať osobitnú pozornosť všetkým zložitým, nezvyčajne veľkým obchodným operáciám ako aj každému riziku legalizácie, ktoré môže vzniknúť z produktov, obchodných operácií alebo

<sup>90</sup> EBA. *Guidelines ML TF Risk Factors*, 2021. [online]. [cit. 2022-01-15]. Dostupné na: <https://www.eba.europa.eu>

<sup>91</sup> MONEYVAL. *Fifth Round Mutual Evaluation Report on Slovakia* [online]. [cit. 2022-02-23]. Dostupné na: [https://www.minv.sk/swift\\_data/source/policia/fsj\\_biro/moneyval/MONEYVAL\(2020\)21\\_5th%20Round\\_MER%20Slovakia.pdf.pdf](https://www.minv.sk/swift_data/source/policia/fsj_biro/moneyval/MONEYVAL(2020)21_5th%20Round_MER%20Slovakia.pdf.pdf), s. 34.

technologických noviniek.<sup>92</sup> Platí pritom premisa, že pri pochybnostiach či ide o zjednodušenú starostlivosť, je povinná osoba povinná vykonať základnú starostlivosť.

Na tomto mieste by sme radi uviedli, že AML zákon obsahuje aj úpravu výnimiek opatrení povinnej starostlivosti. Nové ustanovenie bolo zavedené prijatím novely zákona č. 52/2018, pričom sa reflektovalo na požiadavky stanovené v IV. AML smernici. Tieto zmeny sa premietli v podobe zjednotenia terminológie a presunu pôvodného ustanovenia § 11 ods. 2 písm. d) týkajúceho sa elektronických peňazí z režimu zjednodušenej starostlivosti do výnimiek zo starostlivosti podľa nového ustanovenia § 11a AML zákona. Predmetné ustanovenie upravuje prípady, kedy ide o nákup tovaru a služieb od obchodníkov a poskytovateľov, ktorí sú identifikovaní a ktorých identifikácia je overená vydavateľom elektronických peňazí. V týchto prípadoch teda nejde o zjednodušenú starostlivosť vo vzťahu ku klientovi, ale o situácie, kedy sa nemusí vykonať ani identifikácia klienta, pričom však využitie tohto inštitútu nezavahuje povinnú osobu dostatočným spôsobom monitorovať obchody a obchodné vzťahy tak, aby bolo možné zistiť NOO a ohlásiť ich FSJ.<sup>93</sup>

## **5. Ďalšie potenciálne opatrenia na predchádzanie legalizácie príjmov**

### **5.1 Centrálny register účtov**

Aj napriek tomu, že doposiaľ nejde o opatrenie de lege lata, považujeme za užitočné pre účely tejto práce zahrnúť do nej aj problematiku centrálného registra účtov (ďalej len „register“). Návrh zákona z dielne MV SR schválila vláda na rokovaní 12. januára 2022, pričom sa účinnosť navrhuje od 1. mája 2022. Správcom registra bude ministerstvo financií a do prevádzky by malo byť uvedené od 1. januára 2023.<sup>94</sup> Navrhovaná úprava predstavuje transpozíciu čl. 32a V. AML smernice, ktorej účelom je zriadenie a úprava práv a povinností súvisiacich s prevádzkou registra, ktorý má za cieľ umožniť oprávneným orgánom verejnej moci prístup k informáciám o majiteľoch, disponentoch bankových účtov alebo platobných účtov, nájomcoch a disponentoch bezpečnostných schránok, ako aj o KUV. Z pohľadu tejto práce je podstatný najmä vplyv registra na zvýšenie efektivity pri predchádzaní a odhaľovaní legalizácie príjmov, no jeho predpokladom je aj zlepšenie vyšetrovania a stíhania trestnej činnosti, resp. následného odhaľovania a zaisťovania výnosov z trestnej činnosti.

---

<sup>92</sup> Dôvodová správa k AML zákonu

<sup>93</sup> Dôvodová správa k AML zákonu

<sup>94</sup> MV SR. *Vláda schválila návrh zákona o centrálnom registri účtov* [online]. [cit. 2022-02-23]. Dostupné na: <https://www.minv.sk/?tlacove-spravy&sprava=vlada-schvalila-navrh-zakona-o-centralnom-registri-uctov>

Ako už bolo spomenuté, povinnosť zriadiť register vyplývala SR z V. AML smernice. Na tomto mieste by sme však chceli upozorniť, že nejde len o formálnu požiadavku, ale tento krok má zásadný význam a očakával sa dlhodobejšie. Už NHR poukazovalo na to, že zisťovanie informácií, ktoré sú predmetom bankového tajomstva, je časovo náročné z dôvodu nutnosti zasielania žiadostí do všetkých bánk, pričom nebolo možné sledovanie pohybov na účte on-line. Dialo sa tak až opätovným zisťovaním stavu, pričom nešlo o aktívne sledovanie majetku v reálnom čase.<sup>95</sup> Ďalej aj výbor MONEYVAL upozornil na to, že práve absencia centrálného registra bankových účtov znemožňovala OČTK dostatočne včasné konanie.<sup>96</sup> V praxi totiž dochádzalo k tomu, že OČTK klasickým dožiadanim v listinnej podobe adresovaným banke alebo FI, museli na vybavenie dožiadania čakať niekedy aj 2 mesiace. Logicky v priebehu tohto času došlo k zmareniu účelu jednotlivých konaní či procesov, ktoré príslušné štátne orgány viedli.

Zmyslom predkladanej právnej úpravy je teda zabezpečiť rýchly prístup k informáciám pre tie orgány verejnej moci, ktoré ich pre svoju efektívnu činnosť potrebujú získať v čo najkratšom čase. Banky budú povinné elektronicky zapisovať údaje do registra na dennej báze a takisto budú zodpovedné za ich správnosť a úplnosť. Zriadenie registra predstavuje podstatný prínos do katalógu opatrení na predchádzanie legalizácie príjmov aj s ohľadom na jeho potenciálne budúce využívanie, keďže sa predpokladá vzájomné prepojenie registrov členských štátov EU v budúcnosti.<sup>97</sup>

## 5.2 Sankcie

Ďalším z opatrení, na predchádzanie legalizácie príjmov, môže byť považované uloženie sankcie. Sankcia, ako následok porušenia povinnosti vyplývajúcej z právnej normy, nemá mať len účel potrestať páchatel'a, ale aj preventívne pôsobiť vo vzťahu k budúcim potenciálnym páchatel'om odradzujúco. FSJ, ako ústredný orgán pre oblasť legalizácie príjmov, vykonáva v rámci svojej pôsobnosti aj vyvodzovanie administratívnoprávnej zodpovednosti voči povinným osobám za porušenie povinností ustanovených AML zákonom. Správneho deliktu sa pritom na úseky ochrany pred legalizáciou príjmov môže dopustiť

---

<sup>95</sup> MV SR. *Národné hodnotenie rizika legalizácie príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu* [online]. 219 s. [cit. 2022-02-23]. Dostupné na: [https://www.minv.sk/swift\\_data/source/policia/fsj/SNV.pdf](https://www.minv.sk/swift_data/source/policia/fsj/SNV.pdf), s. 70.

<sup>96</sup> MONEYVAL. *Fifth Round Mutual Evaluation Report on Slovakia* [online]. [cit. 2022-02-23]. Dostupné na: [https://www.minv.sk/swift\\_data/source/policia/fsj\\_biro/moneyval/MONEYVAL\(2020\)21\\_5th%20Round\\_MER%20Slovakia.pdf.pdf](https://www.minv.sk/swift_data/source/policia/fsj_biro/moneyval/MONEYVAL(2020)21_5th%20Round_MER%20Slovakia.pdf.pdf), s. 217.

<sup>97</sup> Dôvodová správa k Návrh zákona o centrálnom registri účtov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. [online]. [cit. 2021-01-22]. Dostupné na: <https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/26809/1>

povinná osoba, to znamená PO alebo FO – podnikateľ. Bez postihu takéhoto zanedbania by systém povinných opatrení proti legalizácii príjmov nemohol vôbec fungovať, resp. by nemusel byť vôbec dodržiavaný.

AML zákon rozdeľuje správne delikty do dvoch kategórii z hľadiska závažnosti protiprávneho konania. Prvú skupinu prezentujú porušenia taxatívne vymenovaných ustanovení, ktoré majú charakter tých najzásadnejších a z toho dôvodu aj prísnejšie postihovaných za nesplnenie. Ide najmä o výkon starostlivosti povinných osôb vo vzťahu ku svojim klientom, povinnosť zisťovania NOO, uchovávanie písomných dokladov alebo korešpondenčný vzťah banky alebo FI s fiktívnou bankou.<sup>98</sup> Za porušenie alebo nesplnenie týchto povinností môže byť, ide teda o možnosť nie povinnosť, uložená pokuta podľa § 33 ods. 1 až do výšky 1 000 000 eur. Keďže banky a FI predstavujú subjekty, pri ktorých je vyššie riziko legalizácie príjmov, sú na nich v rámci celého AML zákona kladené vyššie požiadavky. To sa pretavilo aj do výšky možnej sankcie, pretože za porušenie povinností uvedených vyššie bankou alebo FI môže FSJ uložiť pokutu až do výšky 5 000 000 eur.<sup>99</sup> Druhú skupinu správnych deliktov tvoria porušenia všetkých ostatných povinností uvedených v AML zákone, za ktoré môže byť uložená pokuta podľa § 33 ods. 3 až do výšky 200 000 eur.

FSJ v rámci svojej diskrečnej právomoci pri určovaní výšky pokuty prihliada na:

- závažnosť
- dĺžku trvania protiprávneho konania a jeho následky, ak ich možno určiť,
- úroveň súčinnosti poskytnutej povinnou osobou pri kontrole,
- veľkosť a povahu podnikateľskej činnosti povinnej osoby
- opakované neplnenie alebo porušovanie povinností ustanovených AML zákonom alebo na jeho základe.

Objektívna lehota na uloženie povinnosti je 5 rokov odo dňa, keď k porušeniu povinnosti došlo. V rámci tejto lehoty plynie subjektívna lehota 3 rokov odo dňa, keď sa zistí porušenie povinnosti FSJ, pričom porušenie povinnosti sa považuje za zistené dňom vypracovania písomného oboznámenia s kontrolnými zisteniami. FSJ pri vyvodzovaní

---

<sup>98</sup> § 9 písm. c) AML zákona: *Banka alebo FI, ktorá je zapísaná v obchodnom registri alebo v obdobnom registri v štáte, v ktorom sa fyzicky nenachádza jej sídlo, ani jej vedenie a nie je združená v regulovanej finančnej skupine*

<sup>99</sup> IV. AML smernica dávala na výber aj možnosť uloženia pokuty vo forme 10 % celkového ročného obratu podľa poslednej dostupnej účtovnej závierky schválenej riadiacim orgánom; takúto možnosť sme však do národnej úpravy neimplementovali

administratívnoprávnej zodpovednosti koná v pozícii správneho orgánu a na toto konanie sa subsidiárne vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní.<sup>100</sup>

Z ďalších článkov IV. AML smernice vyplývala povinnosť transponovať do vnútroštátneho poriadku aj sankčné opatrenia, ako možnosť uložiť povinnosť zdržať sa protiprávneho konania alebo povinnosť odstrániť zistené nedostatky. Ďalšou z významných konsekvencií môže byť aj odobratie oprávnenia na podnikateľskú činnosť. To však nepatrí do právomoci FSJ, ale tá má možnosť v prípade, že povinná osoba viac ako 12 po sebe nasledujúcich mesiacov alebo opakovane neplní alebo porušuje povinnosti ustanovené AML zákonom, podať podnet orgánu, ktorý je oprávnený rozhodnúť o odobratí oprávnenia na podnikateľskú alebo inú samostatnú zárobkovú činnosť, ako napr. v prípade bánk NBS.

Poslednou z palety sankcií je sankcia zverejnenia právoplatného rozhodnutia o uložení sankcie za správny delikt, ktorá bola taktiež implementovaná na základe povinnosti stanovenej vo IV. AML smernici. Jedná sa o sankčný prostriedok, ktorým sa má naplniť účel verejného odsúdenia a vystavenia riziku straty reputácie za neplnenie si dôležitých taxatívne vymedzených povinností uvedených v § 33 ods. 1. FSJ pri uložení tejto sankcie musí postupovať prísne individuálne s prihliadnutím na povahu, závažnosť a okolnosti konkrétneho spáchaného správneho deliktu. Sankcia sa vykoná tým, že sa uverejní výroková časť právoplatného rozhodnutia o uložení sankcie za správny delikt na webovom sídle FSJ na obdobie piatich rokov, pri ktorej výroková časť zverejneného právoplatného rozhodnutia nesmie obsahovať údaje umožňujúce identifikáciu inej osoby ako povinnej osoby. V čase písania tejto práce je na webovom sídle FSJ uverejnené len jedno rozhodnutie. Bolo vydané dňa 11.6.2021 a bola ním uložená súhrnná pokuta povinnej osobe - banke až do výšky 1 500 000 eur za porušenie viacerých povinností pri vykonaní povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi a neohlasovaní NOO.<sup>101</sup> Jedná sa však o jedinečný prípad, keďže aj napriek pomerne vysokým pokutám, ktoré hrozia povinným osobám, celková ročná výška uložených pokút nepredstavuje významnejšie sumy. V rokoch 2013-2020 sa daná suma pohybovala približne od 30 000 do 70 000 eur.<sup>102 103 104</sup> Pričom v dôsledku nepriaznivej situácie v súvislosti s ochorením COVID-19 sa v súčasnosti vykonáva ešte menej kontrol.<sup>105</sup>

---

<sup>100</sup> Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok)

<sup>101</sup> MV SR. *Rozhodnutia o uložení sankcie za správny delikt v zmysle § 33a zákona č. 297/2008 Z.z.* [online]. Bratislava, 2021, 36 s.[cit. 2021-01-22]. Dostupné na: [https://www.minv.sk/?Rozhodnutia\\_2019](https://www.minv.sk/?Rozhodnutia_2019)

<sup>102</sup> MV SR. *Finančná spravodajská jednotka výročná správa 2020* [online]. Bratislava, 2020, 32 s. [cit. 2021-01-22]. Dostupné na: [https://www.minv.sk/swift\\_data/source/policia/fsj/VS%202020.pdf](https://www.minv.sk/swift_data/source/policia/fsj/VS%202020.pdf)

Nedostatkom, ktorý doposiaľ nebol odstránený, zostáva povinnosť transponovať články IV. AML smernice, ktoré by umožňovali postih ako: „*dočasný zákaz pre ktorúkoľvek osobu plniacu manažérske funkcie v povinnom subjekte alebo akúkoľvek inú fyzickú osobu zodpovednú za porušenie vykonávať manažérske funkcie v povinných subjektoch.*“<sup>106</sup> Na daný problém upozornilo aj 5. hodnotenie MONEYVAL, keďže identifikovalo ako hlavný problém na úseku sankcií nemožnosť uplatniť sankcie na riaditeľov a vyšší manažment povinných subjektov.<sup>107</sup> V určitom zmysle môžeme povedať, že pre tieto fyzické osoby platí istá forma „corporate veil“, ktorá však v tomto prípade chráni pred vyvodením administratívnoprávnej zodpovednosti. V rámci budúcich legislatívnych úprav by sa mal klásť dôraz na odstránenie daného nedostatku a zavedenie aj tejto formy sankcie, čím by sa sankčný mechanizmus z pohľadu legislatívy stal plnohodnotným.

## Záver

Legalizácia príjmov z trestnej činnosti ako neodmysliteľná súčasť organizovanej kriminality je v podmienkach SR už dobre známym javom, ktorý sa od začiatku 90. rokov nepretržite vyvíja a zdokonaľuje. Skutočnosť, že pranie špinavých peňazí predstavuje pre súčasný globalizovaný svet, ktorého finančné systémy sú úzko prepojené, významnú hrozbu, podnecuje najvyššie štátne autority k prijímaniu spoločných opatrení. To sa v našich podmienkach premieta najmä vo forme tzv. AML smerníc, ktoré zjednocujú právne predpisy naprieč EU. SR ako platný člen európskeho spoločenstva reflektuje na tieto povinnosti, čo môžeme vidieť v množstve prijatých noviel, ktoré sme v rámci tejto práce bližšie priblížili.

Pre lepšiu uchopiteľnosť témy práce sme považovali za nevyhnutné najprv zadefinovať základné pojmy, ktorými operuje naša právna úprava. Jedná sa najmä o samotný pojem legalizácie príjmov, ale aj jeho vzťah s označením pranie špinavých peňazí. Ďalej sme krátky priestor venovali aj priblíženiu fáz legalizácie príjmov a v neposlednom rade

---

<sup>103</sup> MV SR. *Výročná správa finančnej spravodajskej jednotky za rok 2018* [online]. Bratislava, 2018, 21 s. [cit. 2021-01-22]. Dostupné na: [https://www.minv.sk/swift\\_data/source/policia/fsj/VS\\_2018.pdf](https://www.minv.sk/swift_data/source/policia/fsj/VS_2018.pdf)

<sup>104</sup> MV SR. *Výročná správa finančnej spravodajskej jednotky za rok 2015* [online]. Bratislava, 2015, 21 s. [cit. 2021-01-22]. Dostupné na: [https://www.minv.sk/swift\\_data/source/policia/fsj/VS%20FSJ%20za%20rok%202015.pdf](https://www.minv.sk/swift_data/source/policia/fsj/VS%20FSJ%20za%20rok%202015.pdf)

<sup>105</sup> MV SR. *Finančná spravodajská jednotka výročná správa 2020* [online]. Bratislava, 2020, 32 s. [cit. 2021-01-22]. Dostupné na: [https://www.minv.sk/swift\\_data/source/policia/fsj/VS%202020.pdf](https://www.minv.sk/swift_data/source/policia/fsj/VS%202020.pdf)

<sup>106</sup> MAŠĽANYOVÁ D., ZEMAN Š., ŠKROVÁNKOVÁ M. *Legalizácia príjmu z trestnej činnosti*. In Zborník z medzinárodnej vedeckej konferencie Bratislavské právnické fórum 2015, 221 s., str. 122-123, Dostupné na: [https://www.flaw.uniba.sk/fileadmin/praf/Veda/Konferencie\\_a\\_podujatia/9.sekcia.pdf](https://www.flaw.uniba.sk/fileadmin/praf/Veda/Konferencie_a_podujatia/9.sekcia.pdf)

<sup>107</sup> MONEYVAL. *Fifth Round Mutual Evaluation Report on Slovakia* [online]. [cit. 2022-02-23]. Dostupné na: [https://www.minv.sk/swift\\_data/source/policia/fsj\\_biro/moneyval/MONEYVAL\(2020\)21\\_5th%20Round\\_MER%20Slovakia.pdf.pdf](https://www.minv.sk/swift_data/source/policia/fsj_biro/moneyval/MONEYVAL(2020)21_5th%20Round_MER%20Slovakia.pdf.pdf), s. 220.

definovaní základných subjektov, o ktorých AML zákon pojednáva. Zastávame názor, že lepšie porozumenie týchto termínov prispeje aj k hlbšiemu pochopeniu predmetnej témy.

Cieľom tejto práce bolo pritom nielen priblíženie prínosov AML smerníc, ale aj snaha o podanie uceleného obrazu nástrojov boja proti legalizácii príjmov, ktoré sú obsiahnuté v našom právnom poriadku. Bližšie sme sa teda venovali najmä prevenčným mechanizmom opatrení, akými je program povinnej osoby, problematika NOO a súvisiace povinnosti pri ich odhaľovaní. Ďalej sme značnú pozornosť kládli starostlivosti povinných osôb vo vzťahu ku svojim klientom, pri ktorých prichádzajú do úvahy štyri možné režimy a síce základná, zvýšená, znížená starostlivosť a nakoniec výnimky. Neopomenuli sme priblížiť ani sankcie ako jedny z potenciálnych foriem opatrení, ktorými možno zabrániť legalizácii príjmov alebo taktiež v súčasnosti silne diskutovaný centrálny register účtov, ktorého efektívnosť sa v praxi ešte len preverí.

Pri bližšom skúmaní spomenutých opatrení sme sa snažili poskytnúť základnú charakteristiku, na ktorú nadväzovala prípadná kritika, resp. úvaha o možných zlepšeniach. Na základe nami nadobudnutých znalostí, podporenými aj správami od expertnej skupiny MONEYVAL alebo NHR, sa pri hodnotení úrovne efektivity opatrení na predchádzanie legalizácie príjmov z trestnej činnosti v podmienkach SR prikláňame k názoru, že v súčasnom systéme opatrení pretrvávajú viaceré problematické nedostatky, vrátane dôležitých oblastí ako opatrenia povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi alebo ohlasovanie neobvyklých obchodných operácií.

Aj napriek skutočnosti, že takpovediac náš systém obrany proti praniu špinavých peňazí nie je dokonalý a má pred sebou ešte určite dlhú cestu, musíme zdôrazniť, že SR urobila v tejto oblasti značný progres. Avšak aj tu platí, ako povedal jeden múdry človek, každý systém stojí a padá na ľuďoch. Je totiž irelevantné ako dobre precizovaná je právna úprava, ak nie je reálny záujem na tom, aby sa aj uplatňovala.



## Zoznam použitej literatúry:

### Knižné publikácie

1. STIERANKA, J. *Pranie špinavých peňazí a boj proti nemu*. Bratislava: EPOS, 1999. 240 s. ISBN 80-8057-004-3
2. STIERANKA, J. a kol. *Legalizácia príjmov z trestnej činnosti a financovanie terorizmu : Právna a inštitucionálna ochrana v Slovenskej republike*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2018. 193 s. ISBN 978-80-8168 912-3
3. ČENTÉŠ J. a STIERANKA J. *Právne a inštitucionálne aspekty v boji proti legalizácii príjmov z trestnej činnosti ako integrálnej súčasti organizovanej kriminality*. Akadémia PZ v Bratislave, 2010. 215 s. ISBN: 978-80-8054-500-0

### Odborné články

1. MAŠĽANYOVÁ D., ZEMAN Š., ŠKROVÁNKOVÁ M. *Legalizácia príjmu z trestnej činnosti*. In Zborník z medzinárodnej vedeckej konferencie Bratislavské právnické fórum 2015, 221 s. Dostupné na: [https://www.flaw.uniba.sk/fileadmin/praf/Veda/Konferencie\\_a\\_podujatia/9.sekcia.pdf](https://www.flaw.uniba.sk/fileadmin/praf/Veda/Konferencie_a_podujatia/9.sekcia.pdf)
2. STIERANKA, J. a ORAVCOVÁ L. *Starostlivosť vo vzťahu ku klientovi a navrhované zmeny v slovenskej právnej úprave pri ochrane pred praním špinavých peňazí a financovaním terorizmu*. In Košická bezpečnostná revue. 2017, ISSN 1338-6956
3. DAUDRIKH, Y. *Identifikácia a overenie identifikácie klienta na diaľku z pohľadu legalizácie príjmov a financovania terorizmu*. In ACTA FACULTATIS IURIDICAE UNIVERSITATIS COMENIANAE, 2021. 246 s. Dostupné na: <https://afi.flaw.uniba.sk/index.php/AFI>
4. ČENTÉŠ J., TUCHSCHER M. *Mimotrestná úprava ochrany pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a financovaním terorizmu – 2. časť*. In Justičná revue. 61, 2009, č. 2, s. 250 – 258. Dostupné na: <https://www.epi.sk/odborny-clanok/Mimotrestna-uprava-ochrany-pred-legalizaciou-prijmov-z-trestnej-cinnosti-a-financovanim-terorizmu-2-cast.htm>
5. ČENTÉŠ J., TUCHSCHER M. *Mimotrestná úprava ochrany pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a financovaním terorizmu – 1. časť*. In Justičná revue. 61, 2009, č. 2, s. 250 – 258. Dostupné na: <https://www.epi.sk/odborny-clanok/Mimotrestna-uprava-ochrany-pred-legalizaciou-prijmov-z-trestnej-cinnosti-a-financovanim-terorizmu-1-cast.htm>
6. KORDÍK, M. *Program boja proti legalizácii príjmov z trestnej činnosti v prostredí banky*. In Míľniky práva v stredoeurópskom priestore. 2008, 818 s., ISBN: 978-80-7160-271-2
7. LACKO, P. *Posledný vývoj práva Európskej únie v súvislosti s identifikáciou konečných užívateľov výhod*. In Míľniky v stredoeurópskom priestore. 2019, ISBN 978-80-7160-517-1
8. STIERANKA, J. *Finančné spravodajstvo ako nástroj odhaľovania organizovanej kriminality*. In Justičná revu. 2005. Dostupné na: <https://www.epi.sk/odborny-clanok/Financne-spravodajstvo-ako-nastroj-odhalovania-organizovanej-kriminality.htm>

9. KORDÍK, M. *Nezávislý advokát - správca majetku a pranie špinavých peňazí*. Bulletin slovenskej advokácie. 2008, č. 6, s. 8 - 10. Dostupné na: <https://www.epi.sk/odborny-clanok/Nezavisly-advokat-spravca-majetku-a-pranie-spinavych-penazi.htm>

### Elektronické zdroje

1. EUROPOL. *Money Laundering* [online]. [cit. 2022-01-15]. Dostupné na: <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-statistics/crime-areas/economic-crime/money-laundering>
2. EUROPOL. *EU Policy Cycle - EMPACT* [online]. 2021. [cit. 2022-01-21]. Dostupné na: <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/eu-policy-cycle-empact>
3. iDNES.cz. *HSBC se přiznala k praní špinavých peněz. Banka zaplatí pokutu* [online]. 2012. [cit. 2022-01-17]. Dostupné na: [https://www.idnes.cz/ekonomika/zahranicni/hsbc-se-priznala-k-prani-spinavych-penez.A121211\\_082317\\_eko-zahranicni\\_fih](https://www.idnes.cz/ekonomika/zahranicni/hsbc-se-priznala-k-prani-spinavych-penez.A121211_082317_eko-zahranicni_fih)
4. Banky.sk. *Pranie špinavých peňazí* [online]. 2018. [cit. 2022-02-08]. Dostupné na: <https://banky.sk/pranie-spinavych-penazi/>
5. ICIJ. *Global banks defy U.S. crackdowns by serving oligarchs, criminals and terrorists* [online]. 2020. [cit. 2022-02-17]. Dostupné na: <https://www.icij.org/investigations/fincen-files/global-banks-defy-u-s-crackdowns-by-serving-oligarchs-criminals-and-terrorists/>
6. FAFT. *Who we are* [online]. [cit. 2022-01-17]. Dostupné na: <https://www.fatf-gafi.org/about/whoweare/>
7. MV SR. *Egmont Group* [online]. 2021. [cit. 2022-02-08]. Dostupné na: [https://www.minv.sk/?Egmont\\_Group-1](https://www.minv.sk/?Egmont_Group-1)
8. Basel Institute on Governance. *Basel AML Index 2021: 10th Public Edition Ranking money laundering and terrorist financing risks around the world* [online]. 2021. [cit. 2022-01-19]. Dostupné na: [https://baselgovernance.org/sites/default/files/202109/Basel\\_AML\\_Index\\_2021\\_10th%20Edition.pdf](https://baselgovernance.org/sites/default/files/202109/Basel_AML_Index_2021_10th%20Edition.pdf)
9. Právne noviny. *Zákon o praní špinavých peňazí sa týka viac ako pol milióna firiem* [online]. 2018. [cit. 2022-02-15]. Dostupné na: <https://www.pravnenoviny.sk/zakon-o-prani-spinavych-penazi-sa-tyka-viac-ako-pol-miliona-firiem>
10. MV SR. *Upozornenie pre povinné osoby* [online]. [cit. 2022-01-15]. Dostupné na: <https://www.minv.sk/?upozornenie-pre-povinne-osoby>
11. CYBERSEC.sk. *V Španielsku zastavili pranie špinavých peňazí v kryptomenách* [online]. 2019. [cit. 2022-01-15]. Dostupné na: <https://cybersec.sk/spravy/zo-sveta/v-spanielsku-zastavili-pranie-spinavych-penazi-v-kryptomenach/>
12. CDCP. *Ochrana pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a financovaním terorizmu v podmienkach Centrálného depozitára cenných papierov SR, a.s.* [online]. 2018. [cit. 2022-01-15]. Dostupné na:

[https://www.cdcp.sk/content/uploads/2018/05/2018\\_ochrana\\_pred\\_legalizaciou\\_prijmov\\_z\\_trestnej\\_cinnosti\\_a\\_financovanim\\_terorizmu\\_v\\_podmienkach\\_CDCP.pdf](https://www.cdcp.sk/content/uploads/2018/05/2018_ochrana_pred_legalizaciou_prijmov_z_trestnej_cinnosti_a_financovanim_terorizmu_v_podmienkach_CDCP.pdf)

13. Právne noviny. *Bitcoiný získali reguláciu už aj na Slovensku* [online]. [cit. 2022-02-18]. Dostupné na: <https://www.pravenoviny.sk/bitcoin-y-ziskali-regulaciu-uz-aj-na-slovensku>
14. MV SR. *Cezhraničné (dočasné) poskytovanie služieb na území SR* [online]. [cit. 2022-02-18]. Dostupné na: <https://www.minv.sk/?cezhranicne-poskytovanie-sluzieb>
15. MV SR. *Rozhodnutia o uložení sankcie za správny delikt v zmysle § 33a zákona č. 297/2008 Z.z.* [online]. Bratislava, 2021, 36 s. [cit. 2021-01-22]. Dostupné na: [https://www.minv.sk/?Rozhodnutia\\_2019](https://www.minv.sk/?Rozhodnutia_2019)
16. MV SR. *Finančná spravodajská jednotka výročná správa 2020* [online]. Bratislava, 2020, 32 s. [cit. 2021-01-22]. Dostupné na: [https://www.minv.sk/swift\\_data/source/policia/fsj/VS%202020.pdf](https://www.minv.sk/swift_data/source/policia/fsj/VS%202020.pdf)
17. MV SR. *Výročná správa finančnej spravodajskej jednotky za rok 2018* [online]. Bratislava, 2018, 21 s. [cit. 2021-01-22]. Dostupné na: [https://www.minv.sk/swift\\_data/source/policia/fsj/VS\\_2018.pdf](https://www.minv.sk/swift_data/source/policia/fsj/VS_2018.pdf)
18. MV SR. *Výročná správa finančnej spravodajskej jednotky za rok 2015* [online]. Bratislava, 2015, 21 s. [cit. 2021-01-22]. Dostupné na: [https://www.minv.sk/swift\\_data/source/policia/fsj/VS%20FSJ%20za%20rok%202015.pdf](https://www.minv.sk/swift_data/source/policia/fsj/VS%20FSJ%20za%20rok%202015.pdf)
19. NBS. *Metodické usmernenie Národnej banky Slovenska útvarov dohľadu nad finančným trhom z 13. mája 2019 č. 6/2019* [online]. [cit. 2022-01-15]. Dostupné na: <https://www.nbs.sk/sk/legislativa/vestnik-nbs/2019>
20. MV SR. *Vláda schválila návrh zákona o centrálnom registri účtov* [online]. [cit. 2022-02-23]. Dostupné na: <https://www.minv.sk/?tlacove-spravy&sprava=vlada-schvalila-navrh-zakona-o-centralnom-registri-uctov>
21. EBA. *Guidelines ML TF Risk Factors*, 2021. [online]. [cit. 2022-01-15]. Dostupné na: <https://www.eba.europa.eu>
22. NBS. *Metodické usmernenie Útvaru dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska z 20. novembra 2012 č. 9/2012* [online]. [cit. 2022-01-15]. Dostupné na: [https://www.nbs.sk/img/Documents/Legislativa/Vestnik/MU\\_9\\_2012.pdf](https://www.nbs.sk/img/Documents/Legislativa/Vestnik/MU_9_2012.pdf)
23. FAFT. *The FATF Recommendations* [online]. [cit. 2022-01-15]. Dostupné na: <https://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>
24. FAFT. *The FATF Recommendations* [online]. 1990. [cit. 2022-01-15]. Dostupné na: <https://www.fatfgafi.org/media/fatf/documents/recommendations/pdfs/FATF%20Recommendations%201990>.

25. MV SR. *Stanovisko Finančnej spravodajskej jednotky k identifikácii a overeniu identifikácie klienta podľa AML zákona*. [online]. [cit. 2022-01-15]. Dostupné na: [https://www.minv.sk/swift\\_data/source/policia/fsj/kpo/12.pdf](https://www.minv.sk/swift_data/source/policia/fsj/kpo/12.pdf)
26. MONEYVAL. *Fifth Round Mutual Evaluation Report on Slovakia* [online]. 256 s. Dostupné na: [https://www.minv.sk/swift\\_data/source/policia/fsj\\_biro/moneyval/MONEYVAL\(2020\)21\\_5th%20Round\\_MER%20Slovakia.pdf.pdf](https://www.minv.sk/swift_data/source/policia/fsj_biro/moneyval/MONEYVAL(2020)21_5th%20Round_MER%20Slovakia.pdf.pdf)
27. MV SR. *Národné hodnotenie rizika legalizácie príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu* [online]. 219 s. Dostupné na: [https://www.minv.sk/swift\\_data/source/policia/fsj/SNV.pdf](https://www.minv.sk/swift_data/source/policia/fsj/SNV.pdf)

### **Medzinárodné a európske predpisy**

1. Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/843 z 30. mája 2018, ktorou sa mení smernica (EÚ) 2015/849 o predchádzaní využívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu a smernice 2009/138/ES a 2013/36/EÚ
2. Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/849 z 20. mája 2015 o predchádzaní využívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu, ktorou sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 648/2012 a zrušuje smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/60/ES a smernica Komisie 2006/70/ES
3. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/60/ES z 26. októbra 2005 o predchádzaní využívania finančného systému na účely prania špinavých peňazí a financovania terorizmu

### **Právne predpisy**

1. Dohovor Organizácie Spojených národov proti korupcii
2. Zákon č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov
3. Zákon č. 367/2000 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov
4. Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok)
5. Uznesenie vlády SR č. 207 zo 7. mája 2019 k Akčnému plánu boja proti legalizácii príjmov z trestnej činnosti, financovaniu terorizmu a financovaniu rozširovania zbraní hromadného ničenia na obdobie rokov 2019 – 2022
6. Zákon č. 312/2020 Z. z. o výkone rozhodnutia o zaistení majetku a správe zaisteného majetku a o zmene a doplnení niektorých zákonov

7. Zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon
8. Zákon č. 52/2018 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony
9. Zákon č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov

### **Iné zdroje**

1. Dôvodová správa k Zákon č. 312/2020 Z. z. o výkone rozhodnutia o zaistení majetku a správe zaisteného majetku a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Dostupné na: <https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/zakon&MasterID=7893>
2. Dôvodová správa k Zákon č. 279/2020 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Dostupné na: <https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/zakon&ZakZborID=13&CisObdobia=8&CPT=140>
3. Dôvodová správa k Návrh zákona o centrálnom registri účtov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Dostupné na: <https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/26809/1>
4. Dôvodová správa k Zákon ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Dostupné na: <https://www.najpravo.sk/dovodove-spravy/rok-2018/52-2018-z-z.html>